ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

ต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

The Impacts of Trade Measures of the United States of America and Japan

on Canned Pineapple Industry of Thailand

ของ

นายพรหมเดช คุณาทวีสุข

นายภัทรพล แดงดีเลิศ

นายชยพล ไพบูลย์วงศ์

นายคฑาหัตถ์ แซ่วัน

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2547

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ..... 8 / มี.ค. / 47

(ดร. ธำรงค์ เมฆโหรา)

กรรมการปัญหาพิเศษ ..... 8 / มีค / 47

(ดร. โอปอล์ สุวรรณเมฆ)

หัวหน้าภาควิชาฯ ..... 10 / 3 / 47

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19681

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

The Impacts of Trade Measures of the United States of America and Japan On Canned Pineapple Industry of Thailand

T098053

โดย

นายพรหมเดช คุณาทวีสุข
นายภัทรพล แดงดีเลิศ
นายชยพล ไพบูลย์วงศ์
นายคฑาหัตถ์ แซ่วัน

ปพ.
ท๒๘๕ ค
2547

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 98053
วัน.เดือน.ปี.....

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
พ.ศ. 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

โดย: นายพรหมเดช คุณาทวีสุข
นายภัทรพล แดงดีเลิศ
นายชยพล ไพบูลย์วงศ์
นายคฑาหัตถ์ แซ่วัน

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ: _____ 18 /ก.ค./47

(ธำรงค์ เมฆโหรา)

สับปะรดกระป๋องเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งด้านปริมาณการผลิต และมูลค่า ถึงแม้ว่าความต้องการสับปะรดกระป๋องในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่ในการส่งออกของประเทศไทยนั้นยังประสบปัญหากับมาตรการต่าง ๆ กับประเทศผู้นำเข้า โดยเฉพาะมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา และมาตรการภาษีศุลกากรการนำเข้าของประเทศญี่ปุ่นที่ส่งผลกระทบต่อการส่งสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

วัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวโน้มการส่งออกและโครงสร้างตลาดของสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตลอดจนมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และการลดภาษีศุลกากรลงตามพันธกรณีของแกตต์ ตามลำดับ โดยใช้แบบจำลองการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดของ G.L.Ochsner และ G.L.Cramer แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ และใช้ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในการส่งออก โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาการส่งออกของประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2532-2545

ผลการศึกษาพบว่า การส่งออกสับปะรดกระป๋องประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกามีประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศคู่แข่งขันที่สำคัญ ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 ประเทศไทยได้เปรียบประเทศฟิลิปปินส์ในด้านการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด แต่เสียผลประโยชน์อันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดลดลงร้อยละ 7.42 ส่วนผลการวิเคราะห์อุปสงค์ของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ ได้แก่ ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รายได้ต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDP) และมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ รายได้ต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น (GDP) และมาตรการภาษีของประเทศญี่ปุ่น การวิเคราะห์ผลการใช้มาตรการกีดกันทางการค้า พบว่าปริมาณการส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาลดลงร้อยละ 19.03 เมื่อมีการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ส่วนกรณีของประเทศญี่ปุ่น พบว่า มีการส่งออกขยายตัวร้อยละ 3.21-4.82 เมื่อมีการลดอัตราภาษีนำเข้าลง

จากผลการศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการพัฒนาบุคลากรในภาคเอกชนให้สามารถรับมือกับปัญหามาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาด สนับสนุนส่งเสริมการศึกษา และการวิจัยพัฒนาระบบการส่งออกมาตรการ กฎระเบียบมาตรฐานต่าง ๆ และข้อพิพาทที่เกิดขึ้นกับประเทศคู่ค้าเพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร และส่งเสริมการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของภาครัฐบาลที่เกี่ยวข้องไปอบรมยังต่างประเทศเพื่อเรียนรู้ระบบมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดให้สามารถเป็นผู้เข้ามาจัดการติดต่อประสานงานระหว่างต่างประเทศกับภาคเอกชนได้อย่างใกล้ชิด และมีระบบเตือนภัยล่วงหน้าโดยตรงเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ก่อนถูกผลกระทบจากมาตรการต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร. ธำรงค์ เมฆโหรา อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และผู้ช่วย ดร. โอปอล์ สุวรรณเมฆ กรรมการปัญหาพิเศษ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดจนแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้มีความถูกต้อง และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ กรรมการตรวจการพิมพ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รวมทั้งขอบคุณเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ทุก ๆ ท่าน ที่ช่วยเหลือด้านการพิมพ์ จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องทุก ๆ ท่านที่คอยช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ยามขาดแคลน กำลังกายยามหิวกระหาย กำลังใจยามหดหู่ และท้อใจ ในการทำปัญหาพิเศษ และเพื่อน ๆ พี่น้องภาควิชาบริหารทุก ๆ คนที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีตลอดมา

พรหมเดช คุณาทวีสุข
ภัทรพล แดงดีเลิศ
ชยพล ไพบูลย์วงศ์
คฑาหัตถ์ แซ่วัน
มีนาคม 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญ

		หน้า
	สารบาญตาราง	(4)
	สารบาญภาพ	(6)
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
	ขอบเขตของการศึกษา	4
	วิธีการศึกษา	5
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
	วิธีการวิเคราะห์	5
บทที่ 2	โครงร่างทฤษฎี	10
	ตรวจเอกสาร	10
	ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์	12
	อุปสงค์	12
บทที่ 3	โครงสร้างและมาตราการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย	24
	โครงสร้างของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย	24
	การผลิตสับปะรดสด	24
	พันธุ์สับปะรด	24
	แหล่งผลิตสับปะรดโรงงานที่สำคัญ	25
	การผลิตสับปะรดกระป๋อง	27
	ต้นทุนการผลิต	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้า

ตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทย 30
ปัจจัยและนโยบายของรัฐที่มีผลต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย 42
มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย 42
ปัจจัยสำคัญที่กำหนดขีดความสามารถในการแข่งขัน 47
ปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย 49
นโยบายของรัฐในการส่งเสริมการส่งออกอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง 50

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ 52
ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด 52
ผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น 55
อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา 56
อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น 58
ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นเมื่อมีการใช้มาตรการต่าง ๆ 61
ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อมีการใช้มาตรการทางการค้า 62
ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศญี่ปุ่นจากผลกระทบจากการลดอัตราภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์ 63

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ 65
สรุป 65
ข้อเสนอแนะ 67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้า

เอกสารอ้างอิง 69

ภาคผนวก 73

ภาคผนวก ก 74

ภาคผนวก ข 76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลผลิตของประเทศไทยและประเทศผู้ผลิตที่สำคัญบางประเทศ ปี พ.ศ. 2539-2543 (1,000 ตัน)	2
2	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดของประเทศต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2543	3
3	พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี พ.ศ. 2536-2545	26
4	โครงสร้างต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย	31
5	ต้นทุนการผลิตสับปะรดโรงงานของเกษตรกรปีการเพาะปลูก 2539/40	32
6	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2535-2545 (ตัน)	36
7	สัดส่วนของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545	37
8	อัตราส่วนการขยายตัวปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2536-2545	38
9	มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545 (ล้านบาท)	39
10	สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545	40
11	อัตราส่วนการขยายตัวมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2536-2545	41
12	อัตราภาษีนำเข้าสับปะรดกระป๋องของสหภาพยุโรปเมื่อมีการเปลี่ยนระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ปี พ.ศ. 2540	48
13	สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี พ.ศ. 2534-2545 เทียบเป็นช่วง ๆ ละ 4 ปี	52
14	สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยและฟิลิปปินส์ในตลาดประเทศญี่ปุ่นระหว่างปี พ.ศ. 2534-2545 เทียบเป็นช่วง ๆ ละ 4 ปี	53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ หน้า

15 สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2545 เทียบเป็นช่วง ๆ ละ 4 ปี 53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบาญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	เส้นอุปสงค์ต่อราคา	14
2	เส้นอุปสงค์ต่อรายได้ กรณีสินค้าปกติ	15
3	เส้นอุปสงค์ต่อรายได้ กรณีสินค้าด้อยคุณภาพ	16
4	เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น กรณีสินค้าที่ใช้ประกอบกัน	17
5	เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น กรณีสินค้าที่ใช้แทนกันได้	17
6	เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น กรณีสินค้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย	18
7	สายการผลิตสับปะรดกระป๋อง	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย โดยมีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมอยู่ในทวีปอเมริกา และมีการนำเข้ามาปลูกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2223 หรือประมาณ 300 ปีมาแล้ว (จินดารัฐ, 2533) สับปะรดสามารถปลูกได้ทั่วทุกพื้นที่และมีแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง และตราด โดยมีพื้นที่การเก็บเกี่ยวทั้งหมด 552,000 ไร่ และมีจำนวนผู้ปลูกสับปะรดทั่วประเทศประมาณ 30,000 ครัวเรือน โดยคิดเป็นเกษตรกร 130,000 คน และมีผลผลิตสับปะรดสดเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2539-2543 ประมาณปีละ 2,103,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 32.51 ของปริมาณผลผลิตทั้งโลก (ตารางที่ 1)

ผลผลิตสับปะรดที่ปลูกในแต่ละปีส่วนหนึ่งใช้บริโภคภายในประเทศในรูปของผลผลิตสด ขณะที่ผลผลิตส่วนใหญ่จะเข้าสู่อุตสาหกรรมการแปรรูปสับปะรดบรรจุกระป๋องเพื่อการส่งออก ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา และได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2543 การส่งออกสับปะรดกระป๋องมีปริมาณ 427,665 ตัน มีมูลค่า 7,877 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 41.23 ของปริมาณการส่งออกของผลไม้บรรจุกระป๋องทั้งหมดของโลก (ตารางที่ 2) การส่งออกสับปะรดกระป๋องนี้ได้นำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องและสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยในช่วงปี พ.ศ. 2540-2545 การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีปริมาณมากเป็นอันดับหนึ่ง และในช่วงเวลาเดียวกันประเทศญี่ปุ่นมีการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ส่งออกประเทศอื่น ๆ (สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป, 2544)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 ผลผลิตของประเทศไทยและประเทศผู้ผลิตที่สำคัญบางประเทศ ปี พ.ศ. 2539-2543 (1,000 ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.				
	2539	2540	2541	2542	2543
รวมทั้งโลก	12,384	12,876	12,152	13,768	13,504
ไทย	1,987	2,083	1,786	2,372	2,287
ฟิลิปปินส์	1,452	1,452	1,495	1,530	1,524
อินเดีย	1,100	1,100	1,100	1,440	1,440
บราซิล	1,623	1,937	1,607	1,175	1,353
จีน	854	899	899	1,231	1,318
ไนจีเรีย	800	800	800	881	881
โคลัมเบีย	329	329	330	408	408
สหรัฐอเมริกา	315	294	294	319	319
อินโดนีเซีย	538	538	349	317	317
อื่น ๆ	3,085	3,143	3,192	3,593	3,171

ที่มา: (องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาติ, 2544)

การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจะได้รับผลกระทบจากมาตรการกีดทางการค้ามาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti Dumping Measure: AD) ทำให้ผู้ส่งออกของประเทศไทยถูกเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2538 โดยเก็บในอัตราภาษีที่แตกต่างกันระหว่างร้อยละ 23.62-51.6 และถึงแม้ว่ากระทรวงพาณิชย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะทบทวนการแก้ไขอัตราภาษี และรายชื่อบริษัทในข่ายถูกตอบโต้ภาษีเป็นระยะ ๆ จนถึงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 จึงได้ข้อสรุปว่า การยุติการเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดสับปะรดจากประเทศไทยนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องภายในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีมติให้ยังคงเรียกเก็บภาษีจากบริษัทส่งออกของประเทศไทยยังคงดำเนินการต่อไปในอัตราร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.73-51.16 ในขณะที่คู่แข่งขันที่สำคัญของประเทศไทย คือ ประเทศฟิลิปปินส์ไม่ได้รับผลกระทบจากมาตรการนี้ (สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป, 2544)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดของประเทศต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2543

ประเทศ	ปริมาณสับปะรด (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
รวมทั้งโลก	1,037,120	20,109
ไทย	427,665	7,877
ฟิลิปปินส์	251,423	3,643
อินโดนีเซีย	131,690	2,421
เคนยา	51,626	1,494
เนเธอร์แลนด์	31,170	679
เยอรมัน	17,313	588
แอฟริกาใต้	20,993	541
มาเลเซีย	20,876	528
สิงค์โปร์	23,707	438
จีน	22,400	401

ที่มา: (องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ, 2544)

นอกเหนือจากมาตรการภาษีแล้วประเทศสหรัฐอเมริกายังมีระบบการจัดการคุณภาพด้านความปลอดภัยของสินค้าอาหาร ได้แก่ ระบบการจัดการคุณภาพด้านความปลอดภัยของสินค้าอาหาร (HACCP) ระบบมาตรฐานสินค้าที่เป็นข้อกำหนดสำหรับการปฏิบัติที่ดีในโรงงาน (GMP) และประเทศญี่ปุ่นมีมาตรฐานการนำเข้าสินค้าอาหาร ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพสินค้าเกษตรแห่งประเทศญี่ปุ่น (JAS) ซึ่งเป็นระเบียบปฏิบัติของอุตสาหกรรมอาหารเพื่อการส่งออก แต่ระบบมาตรฐานเหล่านี้ไม่ได้ส่งผลต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

สำหรับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจัดเป็นประเทศที่มีปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง จะเน้นด้านคุณภาพโดยต้องการแต่สับปะรดเกรดเอ และประเทศไทยก็ได้เปรียบคู่แข่งเพราะสับปะรดที่ประเทศไทยผลิตได้ตรงตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของประเทศญี่ปุ่น ในการนำเข้าประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดอัตราภาษีนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยไว้ที่ร้อยละ 30 และกำหนดโควต้าการนำเข้าโดยรวม (global quota) เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมสับปะรดภายในประเทศ หลังจากการเจรจารอบอุรุกวัยได้ปรับลดอัตราภาษีลงเหลือร้อยละ 27 และยังไม่ได้ยกเลิก ถึงแม้ว่าจะเข้ามาอยู่ภายใต้องค์การการค้าโลกแล้วก็ตาม (กระทรวงพาณิชย์, 2543)

จากที่กล่าวมาข้างต้นประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทยได้ออกมาตรการกีดกันทางการค้ามาใช้กับประเทศไทย อันส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเพื่อการส่งออก จึงเป็นที่มาของการศึกษาผลกระทบจากมาตรการของประเทศคู่ค้าทั้งสอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนดำเนินธุรกิจและพัฒนาตลาดเพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงโครงสร้าง และแนวโน้มการส่งออกตลาดของสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตลอดจนมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดและการลดภาษีศุลกากรลงตามพันธกรณีของแกตต์ ตามลำดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาโครงสร้างตลาด ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพการตลาดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาระบบตลาดภายในประเทศ และเพื่อสนับสนุนการส่งออกในอนาคต ส่วนการศึกษาผลกระทบจากการใช้มาตรการต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น จะช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจการส่งออกของผู้ผลิตในประเทศไทยในอนาคตได้

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงภาวะการณ์การผลิต ปัญหา และแนวทางแก้ไขในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น อีกทั้งผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ได้แก่ การใช้มาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาด (AD) การลดภาษีศุลกากรลงตามพันธกรณีของแกตต์ในช่วงระยะเวลา ปี พ.ศ. 2532-2545

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยรวบรวมข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (time series data) เป็นรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2545 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการรวบรวมเอกสารงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่หน่วยงานราชการและเอกชนที่ได้เก็บรวบรวมไว้ ได้แก่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก กรมการค้าภายใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) และองค์กรส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (JETRO)

วิธีการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณา เพื่อศึกษาถึงการตลาดโดยทั่วไปของสับปะรดกระป๋องในการศึกษาโครงสร้างตลาด จะพิจารณาถึงกฎเกณฑ์หรือมาตรการที่ใช้ของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นโดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ

2.1 การวิเคราะห์ถึงส่วนแบ่งการตลาดของประเทศไทยที่ส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ด้วยแบบจำลองการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งการตลาดของ G.L.Ochsner และG.L.Cramer มาคำนวณความสามารถในการส่งออก (potential export) ของประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ได้ดังนี้

ส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X_i ในปีที่ 1 ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_i = M_i \times T_2$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้

S_1 = ส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X_i ในปีที่ 1 ณ ระดับการส่งออกในปีที่ 2

M_1 = ร้อยละของส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของประเทศไทยในปีที่ 1

T_2 = ปริมาณการนำเข้ารวมทั้งหมด ในปีที่ 2

โดยที่

i = 1 คือ ประเทศไทย

i = 2 คือ ประเทศฟิลิปปินส์

ส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X_i ในปีที่ 1 ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ระดับการส่งออกในปีที่ 2

$$S_2 = (M_{A1} \times T_{A2}) + (M_{B1} \times T_{B2})$$

กำหนดให้

S_2 = ส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X_i ในปีที่ 1 ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ระดับการส่งออกในปีที่ 2

M_{A1} = ร้อยละของส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X_i ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีที่ 1

M_{B1} = ร้อยละของส่วนแบ่งการตลาดของประเทศ X_i ในตลาดประเทศญี่ปุ่น ในปีที่ 1

T_{A2} = ปริมาณการนำเข้าทั้งหมดในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีที่ 2

T_{B2} = ปริมาณการนำเข้าทั้งหมดในตลาดประเทศญี่ปุ่นในปีที่ 2

โดยที่

i = 1 คือ ประเทศไทย

i = 2 คือ ประเทศฟิลิปปินส์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ด้วยแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่กำหนดอุปสงค์ส่งออกดังนี้

$$\text{Log } Ed_i = \text{Log } f(P_i, Pc_i, Y_i, D_j)$$

กำหนดให้

Ed_i = ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศ i (หน่วยเป็นตัน)

P_i = ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศ i (หน่วยเป็นเงินตราของประเทศ i ต่อตัน)

Pc_i = ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศคู่แข่งขัน c ไปยังประเทศ i (หน่วยเป็นเงินตราของประเทศ i ต่อตัน)

Y_i = รายได้ประชาชาติของประเทศ i (หน่วยเป็นเงินตราของประเทศ i)

D_j = ตัวแปรหุ่น

โดยที่

i = 1 คือประเทศสหรัฐอเมริกา

i = 2 คือประเทศญี่ปุ่น

c = ประเทศฟิลิปปินส์

D_1 = มาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา

D_2 = ผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้าย ในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณี เกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544

D_3 = ผลกระทบจากการลดภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์

2.3 การวิเคราะห์ถึงผลกระทบของอุปสงค์การส่งออกของประเทศไทย เมื่อมีการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยใช้ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เมื่อคำนึงถึงราคาโดยให้ปัจจัยอื่นคงที่สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$Ep_i = \frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อสินค้า } (Q_i)}{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าที่บริโภค } (P_i)}$$

$$= \frac{\%\Delta Q_i}{\%\Delta P_i}$$

อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เมื่อมีมาตรการต่าง ๆ

$$\%\Delta Q_i = Ep_i \times \%\Delta P_i$$

$$\%\Delta P_i = \frac{(P_2 - P_1) \times 100}{P_1}$$

$$P_2 = (1+t_i)P_1$$

กำหนดให้

$\%\Delta Q_i$ = อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เมื่อมีมาตรการต่าง ๆ

Ep_i = ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องต่อราคาส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

$\%\Delta P_i$ = อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เมื่อมีมาตรการต่าง ๆ ประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เมื่อมีมาตรการต่าง ๆ

P_2 = ราคาสับปะรดกระป๋องเมื่อมีการใช้มาตรการต่าง ๆ

P_1 = ราคาสับปะรดกระป๋องก่อนมีการใช้มาตรการต่าง ๆ

t_i = อัตราภาษีที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้มาตรการต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยที่

i = u คือ มาตรการของประเทศสหรัฐอเมริกา

i = j คือ มาตรการของประเทศญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงร่างทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

เอกวุฒิ สหยา (2531) ศึกษาวิเคราะห์เศรษฐกิจการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรด การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด และปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณการส่งออกของประเทศไทยเพิ่มขึ้นมากกว่าของประเทศฟิลิปปินส์ เนื่องจากผลของการแข่งขันในตลาดของประเทศไทยเพิ่มขึ้นมาก สำหรับการวิเคราะห์อุปสงค์ พบว่าปริมาณการผลิตสับปะรดของประเทศสหรัฐอเมริกา และราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเป็นตัวแปรที่สำคัญ ส่วนอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น พบว่าปริมาณการผลิตสับปะรดสดของประเทศญี่ปุ่นเป็นตัวแปรสำคัญ นอกจากนี้การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกายังมีปัญหามาตรการกำหนดราคาส่งออกขั้นต่ำซึ่งเป็นอุปสรรคในการขยายการส่งออกนโยบายเกี่ยวกับราคาจะทำให้รายได้รวมจากการส่งออกเพิ่มขึ้น

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (2537) ได้ทำการศึกษาในเรื่องแกตต์กับการเจรจารอบอุรุกวัย แกตต์หรือความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการค้าของโลกให้ดำเนินไปได้โดยเสรี และตั้งอยู่บนพื้นฐานที่มั่นคง เพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการกินดีอยู่ดีของประชากรโลก และจัดให้มีการเจรจาระหว่างประเทศคู่สัญญาเพื่อลดอุปสรรคหรือมาตรการกีดกันการนำเข้า ไม่ว่าอุปสรรคนั้น จะเป็นเรื่องภาษีศุลกากรหรือมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี กฎระเบียบในเรื่องการกำหนดให้มีการใช้ภาษีต่อต้านการทุ่มตลาด และภาษีต่อต้านการอุดหนุน ได้เกิดขึ้นจากผลการเจรจาการค้ารอบโตเกียว และผลจากการเจรจารอบอุรุกวัย ได้มีการจัดตั้งองค์การการค้าโลกเพื่อรองรับความตกลงภายใต้การเจรจาโดยความตกลงว่าด้วยการต่อต้านการทุ่มตลาดฉบับใหม่มุ่งเน้นเพื่อแก้ไขความตกลงฉบับปัจจุบันในรอบโตเกียวให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อนุญาตให้ประเทศภาคีใช้มาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาดหากมีการส่งออกสินค้าในราคาต่ำกว่าราคาปกติ และเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมในประเทศผู้นำเข้า ความตกลงฉบับใหม่ได้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับเกณฑ์ในการคำนวณราคาปกติที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการเปรียบเทียบกับราคาส่งออก ระยะเวลาในการเลิกเก็บภาษีการต่อต้านการทุ่มตลาด 5 ปี แต่อาจมีการขยายเวลาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรัชญา พุดน้อย (2537) ศึกษามาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกของประเทศไทย ทำการศึกษาโดยการรวบรวมมาตรการกีดกันทางการค้า กฎหมายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา และวิเคราะห์ผลกระทบของมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกามีผลต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทย จากข้อยกเว้นของแกตต์ในมาตรการภาษีศุลกากรและที่ไม่ใช่ภาษี 2-3 กรณี และการให้การคุ้มกันการผลิตภายในประเทศเมื่อมีการนำเข้ามากจนอาจกระทบกระเทือนก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรง ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีมาตรการการกีดกันทางการค้ามาใช้ คือ ปัญหาด้านการขาดดุลงบประมาณ และการขาดดุลการค้า

อารยะ ลายประวัติ (2537) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย และพยากรณ์อุปสงค์ของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ผลการวิเคราะห์พบว่าจำนวนประชากรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดอุปสงค์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรปและแคนาดา ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของประเทศญี่ปุ่นและออสเตรเลีย ผลการพยากรณ์อุปสงค์การสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศคู่ค้าพบว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มการสั่งเข้าสับปะรดของประเทศไทยลดลงเนื่องจากมีการสั่งเข้ามากประเทศเกาหลีใต้ ส่วนประเทศญี่ปุ่น และออสเตรเลีย เป็นตลาดที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีอัตราการขยายตัวของปริมาณการสั่งเข้าในช่วงพยากรณ์สูง

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (2538) ได้ศึกษาโอกาสของสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศไทยหลังการเปิดตลาด ผลการศึกษาพบว่าสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยมีการส่งออกเป็นอันดับหนึ่งของโลก ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยในระยะ 5 ปี คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ผลกระทบจากการเปิดตลาดจะต้องมีการลดการอุดหนุนภายใน สำหรับประเทศไทยมีการอุดหนุนภายในน้อยมากเพราะมีการนำเข้าน้อย ส่วนในตลาดต่างประเทศ ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากประเทศสหรัฐอเมริกา และจากการลดภาษีนำเข้าแต่จะมีปัญหาในเรื่องมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด สำหรับประเทศญี่ปุ่น ประเทศไทยยังได้รับประโยชน์ถ้าประเทศญี่ปุ่นยังคงให้สิทธิพิเศษทางภาษีในโควต้า

ดวงฤดี ศิริเสถียร (2539) ศึกษาการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย พบว่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ส่วนผลของการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีค่าคงที่ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกพบว่าราคาสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเป็นตัวแปรที่สำคัญในประเทศญี่ปุ่น

เยาวรัตน์ ศรีวรานันท์ (2540) วิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และผลจากการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออก คือ ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทย รายได้ประชาชาติต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา และการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับผลการคำนวณผลกระทบจากการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดปรากฏว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาด เป็นผลทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยลดลง

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาครั้งนี้ทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์ความต้องการภายในประเทศและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย คือ ทฤษฎีอุปสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

อุปสงค์ (Demand)

คำว่า “อุปสงค์” มีความหมายเฉพาะในวิชาเศรษฐศาสตร์ ซึ่งหมายถึงความต้องการซื้อสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภคร่วมกับความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว โดยปกติจะเรียกความต้องการพร้อมด้วยอำนาจซื้อว่าเป็น effective demand

ในการศึกษาถึงอุปสงค์ที่ผู้บริโภคมีต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งจะมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย ดังนั้น ฟังค์ชันอุปสงค์จะเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อกับปัจจัยต่าง ๆ ทุกตัวที่มีส่วนในการกำหนดปริมาณซื้อของผู้บริโภค ซึ่งเมื่อนำปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เข้ามาพิจารณาพร้อมกันก็สามารถแสดงฟังค์ชันของอุปสงค์ได้ ดังนี้

$$\text{Log } Ed_u = \text{Log } f(P_i , P_{ci} , Y_i , D_j)$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวกำหนดอุปสงค์ (demand determinant) (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

ตัวกำหนดอุปสงค์ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อปริมาณสินค้าที่ผู้บริโภคปรารถนาที่จะซื้อ (quantity demand) โดยปัจจัยเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อปริมาณซื้อมากน้อยไม่เท่ากันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้บริโภคแต่ละคนและกาลเวลา ปัจจัยเหล่านี้มีหลายอย่างดังนี้

1. ปริมาณซื้อขึ้นอยู่กับราคาตามปกติ เมื่อราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณซื้อจะมีน้อย แต่ถ้าราคาสินค้าลดต่ำลง ปริมาณซื้อจะมีมาก

2. ปริมาณซื้อขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้บริโภค และความนิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคม สิ่งที่กำหนดรสนิยมของผู้บริโภค ได้แก่ อายุ เพศ ความเชื่อ ค่านิยมการศึกษา แฟชั่น และอิทธิพลของการโฆษณา เป็นต้น

3. ปริมาณซื้อจะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร ตามปกติเมื่อประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้นอยู่กับความต้องการสินค้าและบริการจะเพิ่มตาม แต่การเพิ่มจำนวนประชากรยังไม่เพียงพอ ประชากรเหล่านี้จะต้องมีอำนาจซื้อด้วยจึงจะสามารถซื้อสินค้าได้มากขึ้น

4. ปริมาณซื้อขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน โดยทั่วไปเมื่อประชากรมีรายได้โดยเฉลี่ยสูงขึ้นความต้องการสินค้าและบริการจะเปลี่ยนไป คือ มักจะลดการบริโภคสินค้าราคาถูกและขณะเดียวกันก็หันไปบริโภคสินค้าราคาแพง

5. ปริมาณซื้อขึ้นอยู่กับสภาพการณ์กระจายรายได้ในระบบเศรษฐกิจ หากรายได้ส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของคนกลุ่มน้อย ขณะที่คนกลุ่มใหญ่มีรายได้ต่ำการบริโภคจะแตกต่างจากสังคมที่มีการกระจายรายได้ค่อนข้างทัดเทียมกัน

6. ปริมาณซื้อขึ้นอยู่กับราคาของสินค้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งมีราคาสูงขึ้นผู้บริโภคก็จะซื้อสินค้าชนิดนั้นน้อยลงและหันไปซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งซึ่งใช้ทดแทนกันได้

7. ปริมาณซื้อขึ้นอยู่กับฤดูกาล

การศึกษาเรื่องของอุปสงค์เพื่อวางกรอบแนวคิดนั้นมักจะแยกพิจารณาไปที่ละปัจจัย โดยศึกษาถึง ความสัมพันธ์ของปริมาณซื้อกับปัจจัยหนึ่ง ๆ ทีละตัวโดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ในกรณีที่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อกับราคาสินค้าชนิดนั้น เรียกว่า อุปสงค์ต่อราคา (price demand) แต่ถ้าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อกับราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง เรียกว่า อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น หรือ อุปสงค์ไขว้ (cross demand)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปสงค์ต่อราคา (price demand)

อุปสงค์ต่อราคา หมายถึง ปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กันของราคาสินค้าชนิดนั้น โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ความสัมพันธ์ในเทอมคณิตศาสตร์ของอุปสงค์ต่อราคา จะเขียนได้ว่า

$$Q_d = f(P)$$

โดยที่ Q_d คือ ปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อ และ P คือ ราคาสินค้า โดย P เป็นตัวแปรอิสระ และ Q_d เป็นตัวแปรตาม

เส้นอุปสงค์ต่อราคาจะเป็นเส้นที่ลากจากซ้ายลงมาทางขวามีค่าความชันเป็นลบซึ่ง หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อและราคาสินค้ามีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อราคาสูง ปริมาณเสนอซื้อจะต่ำ และเมื่อราคาต่ำปริมาณเสนอซื้อก็จะสูง ความสัมพันธ์ในลักษณะเช่นที่ว่านี้ เป็นที่รู้จักกันในนาม กฎของอุปสงค์ (law of demand) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 เส้นอุปสงค์ต่อราคา
ที่มา: (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

อุปสงค์ต่อรายได้

อุปสงค์ต่อรายได้ หมายถึง ปริมาณสินค้าที่ผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับราคาต่าง ๆ กันของรายได้ของผู้ซื้อ โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ความสัมพันธ์ในเชิงคณิตศาสตร์ของอุปสงค์ต่อรายได้ จะเขียนได้ว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$Q_d = f(I)$$

โดยที่ Q_d คือ ปริมาณเสนอซื้อ I คือ รายได้ และ I เป็นตัวแปรอิสระ ส่วน Q_d เป็นตัวแปรตาม

เส้นอุปสงค์ต่อรายได้อาจจะเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายขึ้นไปทางขวาหรือลาดจากซ้ายลงมาทางขวาก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าที่ผู้บริโภคทำการซื้อ ถ้าสินค้าเป็นสินค้าปกติ (normal goods) ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเสนอซื้อและรายได้จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายได้สูงปริมาณเสนอซื้อก็จะสูง และเมื่อรายได้ต่ำปริมาณเสนอซื้อก็จะต่ำ เส้นอุปสงค์ต่อรายได้จะเป็นเส้นลาดขึ้นไปทางขวา มีค่าความชันเป็นบวก (ภาพที่ 2)

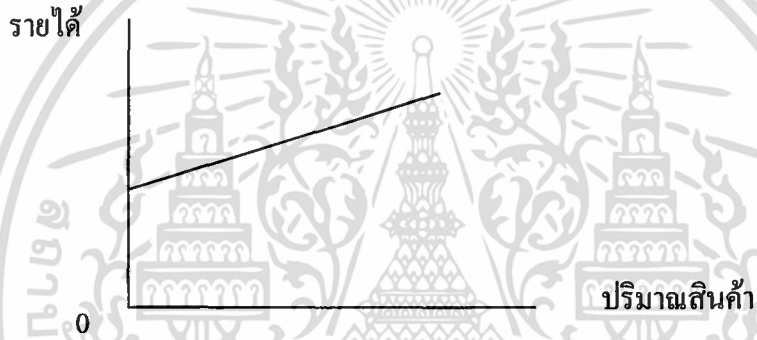

ภาพที่ 2 เส้นอุปสงค์ต่อรายได้ กรณีสินค้าปกติ
ที่มา: (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

สำหรับกรณีสินค้าเป็นสินค้าด้อยคุณภาพ (inferior goods) ซึ่งผู้บริโภคทำการบริโภคเฉพาะเมื่อตนมีรายได้ต่ำ และเมื่อใดที่ตนมีรายได้สูงขึ้นก็จะหันไปบริโภคสินค้าอื่นที่มีคุณภาพดีกว่าแทนเส้นอุปสงค์ต่อรายได้จะเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายลงมาทางขวามีค่าความชันเป็นลบ (ภาพที่ 3)

อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น (cross demand)

อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นหรือที่เรียกว่า อุปสงค์ไขว้ หมายถึง ปริมาณสินค้าที่มีผู้ต้องการเสนอซื้อในขณะใดขณะหนึ่ง ณ ระดับราคาต่าง ๆ กันของราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

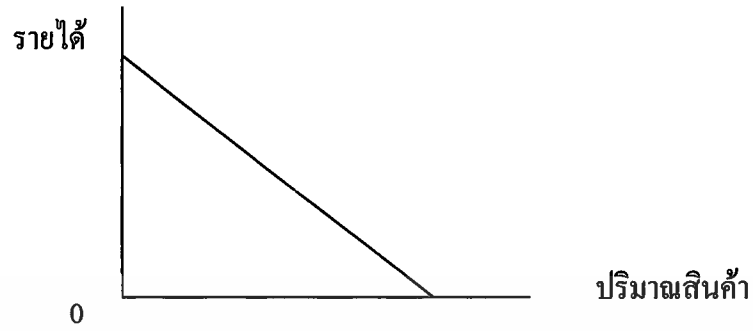

ภาพที่ 3 เส้นอุปสงค์ต่อรายได้ กรณีสินค้าด้อยคุณภาพ
ที่มา: (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

ที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะแสดงออกมาในเทอมคณิตศาสตร์ได้ว่า

$$Q_d = f(P_B)$$

ลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นจะเป็นเช่นไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์ของสินค้าที่กำลังพิจารณาอยู่ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งอาจแยกออกได้ดังนี้

1. สินค้าที่ใช้ประกอบกัน (complementary goods) ความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับกับราคาของสินค้าอีกชนิดหนึ่งจะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือถ้าสินค้า A และ B ใช้ประกอบกันเมื่อราคาสินค้า B ลดต่ำลง ปริมาณเสนอซื้อสินค้า B จะเพิ่มขึ้น แต่เมื่อ B ต้องใช้ประกอบกับ A ปริมาณการเสนอซื้อสินค้า A ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย นั่นหมายถึงว่าเมื่อ P_B ลดลง Q_A จะเพิ่มขึ้น และถ้า P_B เพิ่มขึ้น Q_A ก็จะลดลง เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีนี้จะเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายลงมาทางขวา มีค่าความชันเป็นลบ (ภาพที่ 4)

2. สินค้าที่ใช้แทนกันได้ (substitute goods) ความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดหนึ่งกับราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่งในกรณีนี้จะเป็นในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าราคาสินค้า B ลดต่ำลงปริมาณเสนอซื้อสินค้า B จะเพิ่มขึ้น และส่วนหนึ่งของปริมาณเสนอซื้อสินค้า B ที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการที่สินค้า B สามารถใช้แทนสินค้า A ได้ ผู้ที่เคยซื้อสินค้า A บางคนจะหันมาซื้อสินค้า B แทนสินค้า A เมื่อราคาสินค้า B ลดลง ในขณะที่ราคาสินค้า A ไม่เปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ของปริมาณเสนอซื้อสินค้า A และราคาสินค้า B จึงเป็นในลักษณะที่ว่า เมื่อ P_B ลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Q_A จะลดลงด้วยและเมื่อ P_B เพิ่มขึ้น Q_A ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีนี้จะเป็นเส้นลาดขึ้นไปทางขวา (ภาพที่ 5)

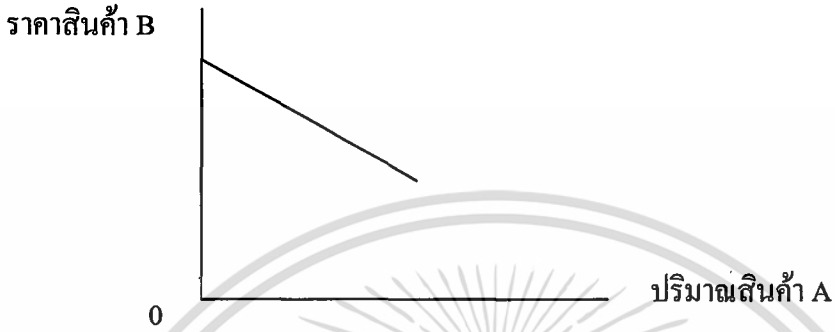

ภาพที่ 4 เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น กรณีสินค้าที่ใช้ประกอบกัน
ที่มา: (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

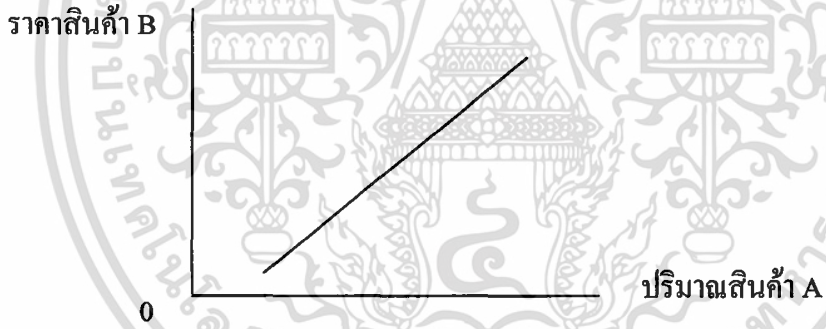

ภาพที่ 5 เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น กรณีสินค้าที่ใช้แทนกันได้
ที่มา: (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

นอกจากความสัมพันธ์ในทั้งสองลักษณะที่กล่าวมาแล้วยังอาจสร้างเส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น ในกรณีสินค้าสองชนิดที่กำลังพิจารณาอยู่ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยได้อีก เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นในกรณีเช่นว่านี้จึงเป็นเส้นตั้งฉากกับแกนนอน (ภาพที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
98053

ภาพที่ 6 เส้นอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น กรณีสินค้าไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
ที่มา: (สุรักษ์ และวันรักษ์, 2534)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (elasticity of demand)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ หมายถึง ค่าที่ใช้วัดเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าที่จะมีผู้ต้องการเสนอซื้อ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง ต่อเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดปริมาณซื้อนั้น ซึ่งอาจพิจารณาตามลักษณะอุปสงค์เป็นความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ และความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น ตามลำดับ

1. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (price elasticity of demand) เป็นค่าที่ใช้วัดเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าที่จะมีผู้ต้องการเสนอซื้อ ณ ขณะใดขณะหนึ่งต่อเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าชนิดนั้น ๆ เมื่อกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาจะแสดงได้ว่า

$$E_{sp} = \frac{\text{เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อ}}{\text{เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า}}$$

หรือ
$$E_{sp} = \frac{d\ln q}{d\ln p} = \frac{\frac{1}{q}.dq}{\frac{1}{p}.dp} = \frac{p.dq}{q.dq}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือ $E_{sp} = \frac{\%\Delta Q}{\%\Delta P}$

ซึ่งมีสูตรในการคำนวณหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาได้ 2 ลักษณะ คือ

-arc elasticity of demand เป็นค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อช่วงใดช่วงหนึ่งบนเส้นอุปสงค์

$$E_{sp} = \frac{Q - Q_1}{Q + Q_1} \times \frac{P + P_1}{P - P_1}$$

โดยที่

E_{sp} คือ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา

Q คือ ปริมาณซื้อเดิมก่อนราคาเปลี่ยนแปลง

Q_1 คือ ปริมาณซื้อใหม่หลังราคาเปลี่ยนแปลง

P คือ ราคาสินค้าเดิมก่อนการเปลี่ยนแปลง

P_1 คือ ราคาสินค้าใหม่หลังการเปลี่ยนแปลง

- point elasticity of demand เป็นความยืดหยุ่นตรงจุดใดจุดหนึ่งบนเส้นอุปสงค์

$$E_{sp} = \frac{d(\ln Q)}{d(\ln P)}$$

หรือ $E_{sp} = \frac{dQ}{dP} \times \frac{P}{Q}$

ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้ จะมีค่ามากหรือน้อยนั้นจะพิจารณาจากตัวเลขโดยไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย (absolute value) ถ้า

E_{sp} = 1 หมายความว่า เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อเท่ากับเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าที่เรียกว่า unitary elasticity

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$E_{sp} \geq 1$ หมายความว่า เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการเสนอซื้อมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาเรียกว่า elasticity

$E_{sp} \leq 1$ หมายความว่า เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการเสนอซื้อน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาเรียกว่า inelasticity

$E_{sp} = 0$ หมายความว่า ปริมาณเสนอซื้อจะไม่เปลี่ยนแปลงไปเลย เมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไป เท่ากับว่า ปริมาณเสนอซื้อไม่มีความยืดหยุ่นต่อราคาเลย

2. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (income elasticity of demand) คือ ค่าที่บ่งบอกการวัดเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงสินค้าที่จะมีผู้ต้องการเสนอซื้อ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง ต่อเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงรายได้ โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่

$$E_{qi} = \frac{\text{เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อ}}{\text{เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของรายได้}}$$

หรือ $$E_q = \frac{\%\Delta Q}{\%\Delta I}$$

ในการคำนวณหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้นี้ สามารถนำหลักการคำนวณหาความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคามาใช้ เพียงแต่แทนที่อัตราการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้า ด้วยอัตราเปลี่ยนแปลงของรายได้เท่านั้น

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ จะมีมากหรือน้อย พิจารณาจากค่าตัวเลขไม่คำนึงถึงเครื่องหมาย ถ้า

$E_{qi} > 1$ หมายความว่า เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้ ซึ่งจะเป็นลักษณะของสินค้าฟุ่มเฟือย

$E_{qi} < 1$ หมายความว่า เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้ ซึ่งจะเป็นลักษณะของสินค้าจำเป็น

3. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น (cross elasticity of demand) หรือความยืดหยุ่นไขว้ คือ ค่าที่ใช้วัดเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของปริมาณสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งที่จะมีผู้ต้องการซื้อ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง ต่อเปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่ง โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ การรู้ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นมีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างสินค้าต่าง ๆ ที่อยู่ในการพิจารณามากกว่าหนึ่งชนิด ดังนั้น ถ้าใช้สัญลักษณ์ E_{sp} แทนความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19681

ราคาสินค้าชนิดอื่น แล้วทำการพิจารณาความมากน้อยของปริมาณเสนอซื้อสินค้า A ที่จะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อราคาสินค้า B เปลี่ยนแปลงไป เราจะเขียนได้ว่า

$$Esp_{AB} = \frac{\text{เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อ A}}{\text{เปอร์เซ็นต์ (หรืออัตรา) การเปลี่ยนแปลงของราคาB}}$$

หรือ $$Esp_{AB} = \frac{\%\Delta Q_A}{\%\Delta P_B}$$

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่นนั้น อาจจะมีเครื่องหมายเป็นบวกหรือลบก็ได้ ขึ้นกับลักษณะความสัมพันธ์ของสินค้าสองชนิดที่เรากำลังพิจารณาอยู่นั้น ถ้าสินค้า A และ B เป็นสินค้าที่ใช้แทนกันได้ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้า A ต่อราคาสินค้าจะมีเครื่องหมายเป็นบวก แต่ถ้าสินค้า A และB เป็นสินค้าที่ใช้ประกอบกันความยืดหยุ่นของอุปสงค์ สินค้า A ต่อราคาสินค้า B จะมีเครื่องหมายเป็นลบ

เช่นเดียวกับกรณีของความยืดหยุ่นของอุปสงค์อื่น ๆ ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น ๆ จะมีค่ามากหรือน้อย พิจารณาจากค่าตัวเลขที่ไม่คำนึงถึงเครื่องหมายเท่านั้น ถ้าค่าตัวเลขสูงกว่าสินค้า B แต่เพียงเล็กน้อยมีผลทำให้ปริมาณซื้อสินค้า A เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ถ้าตัวเลขต่ำก็แสดงว่าปริมาณการซื้อสินค้า A กับราคาสินค้า B มีความสัมพันธ์กันน้อย การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า B จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อสินค้า A แต่เพียงเล็กน้อย ถ้าค่าตัวเลขเท่ากับศูนย์ ก็แสดงว่าสินค้า A และ B ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของอุตสาหกรรมการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในที่นี้ใช้แบบจำลองการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด (market share analysis model) ของ Ochsner G.L. และ G.L.Cramer ภายใต้ข้อสมมติว่าไม่มีข้อจำกัดทางด้านอุปทาน (supply) แต่การเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาดนั้น เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยทางด้านอุปสงค์ (demand) ตามแนวคิดของแบบจำลองของส่วนแบ่งตลาดได้กำหนดลักษณะการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเกิดเนื่องมาจากขนาดของตลาด (size of market effect) พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปริมาณสินค้าที่ตลาดนั้นนำเข้า โดยกำหนดให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ส่วนแบ่งตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณา ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดว่าใหญ่ขึ้นหรือลดลง ซึ่งอธิบายได้ว่าตลาดมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยมีรายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการส่งสินค้าไปสู่ตลาด

2. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด เกิดจากการแข่งขันในตลาด (competitive effect) พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงสินค้าที่ตลาดนั้นนำเข้าโดยกำหนดให้ขนาดของตลาดคงที่ในช่วงเวลาฐานกับเวลาที่พิจารณา ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศหนึ่งลดลงในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่ หมายความว่าผลของการแข่งขันนั้นทำให้ต้องสูญเสียตลาดไปบางส่วน ในทางกลับกัน ถ้าส่วนแบ่งตลาดของประเทศนั้นเพิ่มขึ้น ในขณะที่ขนาดของตลาดคงที่ หมายความว่าผลของการแข่งขันนั้นทำให้ประเทศผู้ส่งออกนั้นได้เปรียบ คือ ได้ตลาดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดนี้ ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าและนโยบายทางการตลาดของประเทศผู้นำเข้าอีกด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเกิดเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด (distributive effect) การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาด โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกของประเทศนั้นโดยกำหนดให้ขนาดของตลาดและส่วนแบ่งตลาดคงที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสำคัญของประเทศผู้ส่งออก (relative change) โดยจะทำให้ปริมาณการส่งออกที่แท้จริงของแต่ละประเทศเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ส่วนแบ่งตลาดและขนาดของตลาดคงที่

วิธีการคำนวณเพื่อหาขนาดของการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด ซึ่งในที่นี้สมมติให้ตลาดส่งออกของประเทศไทย ประกอบด้วย 2 ตลาด คือ ตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น การวิเคราะห์จะพิจารณาจากช่วงระยะเวลาที่เท่ากันเพียง 2 ช่วงระยะเวลา คือ ช่วงระยะเวลาที่ 1 และช่วงระยะเวลาที่ 2 โดยที่การคำนวณผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยสามารถแยกให้เห็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ได้ดังนี้

1. เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงขนาดตลาด ซึ่งจะกำหนดให้ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และตลาดรวมทั้งหมดในช่วงระยะเวลา ที่ 1 และ 2 มีค่าคงที่ และให้ขนาดสัมพัทธ์ของตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตลอดระยะเวลาคงที่ด้วยเมื่อนำผลของขนาดมาใช้แล้วยังทำให้การเปลี่ยนแปลงความสำคัญของประเทศผู้ส่งออก (relative change) ของตลาดเหล่านี้คงที่ ดังนั้น เมื่อกำหนดค่าเหล่านี้ให้การเพิ่มหรือลดในปริมาณส่งออกของประเทศไทยจะหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนแบ่งตลาดอันเนื่องมาจากผลการเปลี่ยนแปลงในขนาดของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ในทำนองเดียวกันนี้เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงผลการแข่งขันในตลาด จะสมมติให้ขนาดของตลาดทั้งหมดคงที่ตลอดระยะเวลา และเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นของประเทศไทยในขณะที่ขนาดของตลาดทั้งหมดยังคงที่ จะทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นในส่วนแบ่งของตลาดอันเนื่องมาจากการแข่งขัน

3. ผลของการกระจายตัวของตลาดสามารถคำนวณได้ในอีกรูปแบบ โดยสมมติให้ขนาดของตลาดส่งออกทั้งหมดและส่วนแบ่งตลาดในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นของประเทศไทยคงที่ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงภายในในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นถึงแม้ว่าส่วนแบ่งตลาดจะกำหนดให้คงที่ก็ตาม ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในตลาดทั้งหมดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ การเปลี่ยนแปลงแบบนี้เป็นผลมาจากการกระจาย

จากข้อสมมติ และวิธีการดังกล่าวนี้ สามารถนำมาคำนวณหาการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด การแข่งขัน และการกระจายระหว่างช่วงระยะเวลาที่ 1 และช่วงระยะเวลาที่ 2 ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

โครงสร้างและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

โครงสร้างของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

การผลิตสับปะรดสด

สับปะรดเป็นพืชพื้นเมืองดั้งเดิมของทวีปอัฟริกาใต้ ชาวโปรตุเกส และสเปนได้นำเข้ามาปลูกในทวีปเอเชีย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1650 มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Ananas comosus (L.) mess เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยวประเภทล้มลุก อยู่ในตระกูล Bromellaceae สามารถปลูกได้เกือบทุกเดือน แต่ช่วงที่เหมาะสม คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคม ช่วงที่ให้ผลผลิตมากที่สุด คือ เดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม และเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม

พันธุ์สับปะรด

สับปะรดสด นับว่าเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตสับปะรดกระป๋อง คิดเป็นสัดส่วนต้นทุนประมาณร้อยละ 65 ของต้นทุนทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงราคาสับปะรดสดในแต่ละปี จึงมีผลต่อต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋อง ดังนั้น การศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสับปะรดสด จะช่วยให้การวางแผนผลิตสับปะรดกระป๋องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สับปะรดพันธุ์ที่นิยมปลูกกันมากในประเทศไทย มีทั้งหมด 5 พันธุ์ ดังนี้

1. พันธุ์ปัตตาเวียหรือพันธุ์ศรีราชา เป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกเพื่อส่งโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูป เพราะมีขนาดและรสชาติตรงตามความต้องการของโรงงาน มีผลใหญ่โดยเฉลี่ยน้ำหนักผลละ 2.5 กิโลกรัมต่อผล ก้านผลสั้น เปลือกสีเขียว ตาตื้น ไส้ใหญ่ เนื้อเหลืองละเอียดและรสหวานฉ่ำ นอกจากนี้ยังนิยมปลูกกันทั่วไปเพื่อขายผลสด ซึ่งได้รับความนิยมแพร่หลาย เนื่องจากมีรสหวานถูกรสนิยมคนไทย

2. พันธุ์อินทรชิตหรือพันธุ์เทพรส เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่มีผลเล็กมีน้ำหนักผล 1 กิโลกรัม ผิวเปลือกมีสีแดงคล้ำ เนื้อสีทองเหลืองจัด และรสหวานมีปลูกกระจายทั่วไปทั้งประเทศ โดยแหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พันธุ์ขาว เป็นพันธุ์ที่กลายมาจากพันธุ์อินทรชิต ให้ผลเล็ก มีน้ำหนักผลละ 0.5-1 กิโลกรัม ก้านผลยาว ผิวเปลือกมีสีเหลืองอ่อน เนื้อสีเหลือง รสหวานอมเปรี้ยว เนื้อกรอบหยาบ มีเสี้ยนมาก ตาเล็ก และไส้เล็ก

4. พันธุ์ภูเก็ต หรือพันธุ์สวี นิยมปลูกในสวนยางในเขตภาคใต้ โดยมากปลูกระหว่างสวนยางที่มีอายุน้อย ในท้องที่จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดชุมพร มีผลเล็ก ตาลึก เปลือกหนา เนื้อหวานกรอบ สีเหลืองเข้ม เยื่อใยน้อย กลิ่นหอม เหมาะสำหรับบริโภคสด

5. พันธุ์นางแลหรือพันธุ์น้ำผึ้ง ส่วนใหญ่ปลูกมากในจังหวัดเชียงราย ลักษณะคล้ายพันธุ์ปัตตาเวียแต่ผลกลมกว่า ตานูน เปลือกบางกว่า รสหวานจัดกว่าพันธุ์ปัตตาเวีย ผลแก่มีเนื้อในสีเหลืองเข้มเยื่อใยน้อย กลิ่นหอม เหมาะสำหรับบริโภคสดเป็นที่นิยมมากในภาคเหนือ

แหล่งผลิตสับปะรดโรงงานที่สำคัญ

แหล่งผลิตสับปะรดเพื่อเป็นวัตถุดิบให้กับโรงงานจะกระจายตัวอยู่ในส่วนของภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพชรบุรี ทั้งนี้เพราะในแหล่งผลิตดังกล่าวนั้นมีโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องและแปรรูปตั้งอยู่ โดยในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2510-2523 มีโรงงานที่เปิดดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 9 โรงงาน มีกำลังการผลิตรวมกันประมาณ 13.10 ล้านหีบต่อปี (กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2524) อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและแปรรูปได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นในระยะเวลาต่อมา โรงงานแปรรูปได้ขยายตัวออกไปและกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของแหล่งผลิตสับปะรดโรงงานไปยังแหล่งใหม่ ในส่วนของภาคตะวันออกได้มีการขยายไปยังแหล่งผลิตใหม่ในจังหวัดเดียวกัน และรวมถึงการขยายตัวไปยังจังหวัดตราด ในส่วนของภาคตะวันตกได้มีการขยายตัวไปยังจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี เลยไปถึงภาคใต้ตอนบน ได้แก่ จังหวัดชุมพร ส่วนทางภาคเหนือนั้นเดิมมีพื้นที่เพาะปลูกส่วนหนึ่งอยู่ในจังหวัดลำปางเพราะมีโรงงานผลไม้กระป๋องตั้งอยู่ ปัจจุบันได้มีการขยายตัวการผลิตลงมาสู่ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี สำหรับแหล่งเพาะปลูกทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น แหล่งเพาะปลูกที่สำคัญจะอยู่ในส่วนของภาคอีสานตอนบน ได้แก่ จังหวัดหนองคาย และนครพนม แต่เป็นแหล่งผลิตเพื่อการบริโภคสดในภูมิภาค และมีการจัดส่งเป็นวัตถุดิบเข้าโรงงานผลไม้กระป๋องอยู่บ้าง แต่เป็นสัดส่วนไม่มากนัก

ในปี พ.ศ. 2545 ประเทศไทยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวสับปะรดทั้งหมดจำนวน 519,912 ไร่ ผลผลิตทั้งสิ้น 1,781,043 ตัน คิดเป็นมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 3,426 กิโลกรัม โดยมีอัตราเพิ่มของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่เก็บเกี่ยวผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่ระหว่างปี พ.ศ. 2536-2545 ลดลงเท่ากับ 1.01 2.27 และ1.28 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 พื้นที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี พ.ศ. 2536-2545

ปี	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2536	624,485	2,589,302	4,146
2537	620,591	2,370,415	3,820
2538	565,584	2,087,707	3,691
2539	520,879	1,986,704	3,814
2540	529,361	2,083,390	3,936
2541	511,710	1,787,442	3,493
2542	606,880	2,371,790	3,908
2543	608,240	2,287,420	3,761
2544	552,456	1,978,822	3,582
2545	519,912	1,781,043	3,426
อัตราเพิ่มร้อยละ	-1.01	-2.28	-1.28

ที่มา: (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

เมื่อพิจารณาประเทศผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องของโลกจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มประเทศผู้ผลิตเพื่อส่งออก (The Export-Oriented Countries) ได้แก่ ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และประเทศในแถบอัฟริกาตอนใต้

2. กลุ่มประเทศผู้ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศ (The Domestically Consume Oriented Countries) ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยมีลักษณะการดำเนินงานพอสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นโรงงานสาขาที่ผลิตเพื่อส่งออก มีหุ้นส่วนชาวต่างประเทศร่วมลงทุน (กรณีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ)

2. โรงงานที่ได้รับการส่งเสริม และโรงงานที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐ

3. โรงงานบางแห่งเป็นโรงงานเดียวกับโรงงานผลิตผลไม้และน้ำผลไม้ชนิดอื่น ๆ

จากสถิติของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พบว่าปัจจุบัน มีบริษัทที่ผลิตสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดอยู่ 28 ราย โดยมีโรงงานตั้งอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ เกือบทุกภาคของประเทศไทย ในจำนวนดังกล่าวมี 13 รายที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โรงงานส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบ ได้แก่ บริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ระยอง กาญจนบุรี และชลบุรี โดยมีปริมาณการผลิตไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณสับปะรดที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละปี ผลเฉลี่ยของปริมาณการผลิตปีละประมาณ 30 ล้านหีบ สูงสุดไม่เกิน 36 ล้านหีบ (1 หีบมาตรฐานมีจำนวน 24 กระป๋อง) โดยมีสต็อคคงเหลือต่อปีไม่เกินร้อยละ 10 ของปริมาณการผลิตรวม สับปะรดกระป๋องที่ผลิตได้กว่าร้อยละ 95 จะส่งไปขายยังต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะคนไทยนิยมบริโภคผลสดมากกว่า เพราะสามารถหาซื้อรับประทานได้ง่ายและมีให้บริโภคตลอดทั้งปี จึงทำให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องรายใหญ่ของโลก

การผลิตสับปะรดกระป๋อง

ปกติการผลิตสับปะรดกระป๋องจะดำเนินการให้สอดคล้องกับฤดูกาลของสับปะรดสด ในช่วงปีหนึ่ง ๆ คือ เดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน และเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมกราคม โดยมีอัตราส่วนการผลิตทั้ง 2 ช่วงเป็น 70 ต่อ 30 ทำให้การผลิตสับปะรดกระป๋องทำได้เพียงปีละ 7-8 เดือน การผลิตสับปะรดกระป๋องนั้นเป็นการผลิตที่เน้นใช้แรงงานเป็นสำคัญ (Labor intensive) ต้องใช้แรงงานที่มีทักษะในการคัดคุณภาพสับปะรดสด ขั้นตอนการผลิตสับปะรดกระป๋อง ดังนี้ คือ

1. นำสับปะรดที่เอาจุกออกแล้วเข้าสู่สายพานเพื่อแยกตามขนาดต่าง ๆ ซึ่งขนาดที่โรงงานนิยมมาก คือ 4 5.5 และ6.5 นิ้ว ขนาด 4 นิ้ว ใช้สำหรับบรรจุกระป๋องขนาด 20 ออนซ์ ขนาด 5.5 และ 6.5 นิ้ว จะใช้สำหรับบรรจุกระป๋อง 30 ออนซ์ สำหรับขนาดใหญ่กว่านี้ทางโรงงานจะคัดออกเพราะไม่เหมาะสมกับเครื่องเจาะแกนกลางและปอกเปลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สับปะรดที่ถูกคัดแล้วจะส่งไปตามสายพานเพื่อล้างน้ำผสมคลอรีน จากนั้นจึงนำไปเข้าเครื่องตัดหัวท้าย ปอกเปลือก และเจาะแกนกลาง

3. สับปะรดกระป๋องที่ถูกปอกเปลือกเรียบร้อยแล้วจะถูกเคลื่อนต่อไปตามสายพาน ซึ่งจะมีพนักงานคอยตกแต่ง ตัดส่วนเปลือกที่ยังติดอยู่ จิกตาสับปะรดที่ยังเหลืออยู่ ตัดรอยช้ำ และทำความสะอาด แล้วจึงส่งเข้าเครื่องตัดแว่นได้ประมาณ 8-10 แว่น แล้วจึงนำไปคัดเกรดบรรจุกระป๋อง โดยมี 3 เกรด คือ แฟนซี ช้อยซ์ และสแตนดาร์ด ส่วนแว่นที่แตกหรือหักจะนำไปทำสับปะรดชนิดอื่นต่อไป สำหรับเศษที่เหลือหลังจากการผลิต แล้วจะนำไปทำน้ำสับปะรด

4. สับปะรดชิ้นที่ถูกคัดขนาดแล้วจะถูกนำไปบรรจุกระป๋องโดยเติมน้ำเชื่อมหรือน้ำสับปะรดตามความต้องการของลูกค้า แล้วนำไปผนึกฝากระป๋องผ่านวิธีการฆ่าเชื้อโรคโดยเครื่องสเตอริไรซ์ แล้วทำให้เย็น เป่าให้แห้ง เพื่อตรวจสอบคุณภาพกระป๋อง

5. สับปะรดที่ผ่านการแปรรูปเรียบร้อยแล้วจะทิ้งไว้ 7-15 วันหลังจากนั้นจะทำการตรวจสอบคุณภาพอีกครั้งก่อนปิดฉลากตามการสั่งซื้อของลูกค้านำไปบรรจุกล่องเพื่อเตรียมขนส่งต่อไป

สับปะรดกระป๋องที่ผลิตและส่งออกโดยทั่วไปจะบรรจุเป็นกล่อง เรียกว่า Shipping case โดยมีขนาดต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนาดบรรจุ 20 ออนซ์ บรรจุหีบละ 24 กระป๋อง น้ำหนักทั้งหมด 16 กิโลกรัมต่อหีบ
2. ขนาดบรรจุ 30 ออนซ์ บรรจุหีบละ 24 กระป๋อง น้ำหนักทั้งหมด 20 กิโลกรัมต่อหีบ
3. ขนาดบรรจุ 108 ออนซ์ บรรจุหีบละ 6 กระป๋อง น้ำหนักทั้งหมด 20 กิโลกรัมต่อหีบ

ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องที่สำคัญประกอบไปด้วย ค่าสับปะรด ค่ากระป๋อง ค่าแรงงาน ค่าบรรจุหีบห่อ ค่าฉลาก ค่าน้ำตาล ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าและค่าดำเนินงาน จากการสำรวจของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เมื่อปี พ.ศ. 2532 พบว่าการผลิตสับปะรดกระป๋องมีต้นทุนการผลิตหีบละ 180.75 บาท (รวมค่าส่งออกแล้ว) หรือเฉลี่ย 11.30 บาทต่อกิโลกรัม ประกอบสัดส่วนค่าสับปะรดร้อยละ 31.50 ที่เหลือเป็นค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ตารางที่ 4)

ถ้านำโครงสร้างต้นทุนการผลิตในตารางที่ 4 มาพิจารณาโดยไม่นำค่าสับปะรดเข้ามาพิจารณาร่วมด้วย พบว่าค่ากระป๋องเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดในโครงสร้างต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋อง และถ้านำค่าหีบห่อและค่าฉลากมารวมกับค่ากระป๋อง ก็จะทำให้รายการต้นทุนข้างต้นเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าร้อยละ 60 ของโครงสร้างต้นทุนการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

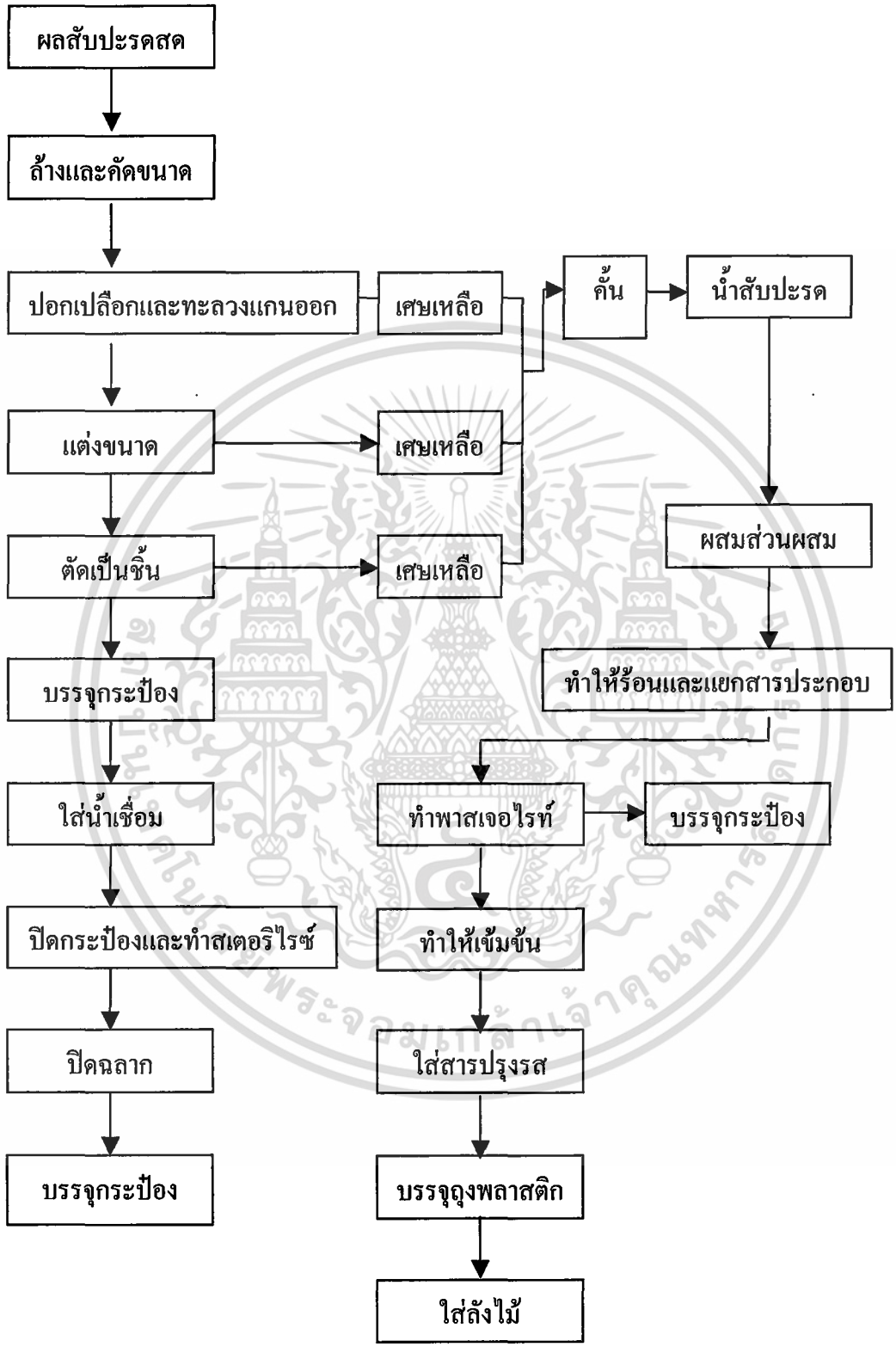

ภาพที่ 7 สายการผลิตสับปะรดกระป๋อง

ที่มา: (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้นทุนการผลิตรองลงมา ได้แก่ ค่าแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 12-15 ของโครงสร้างต้นทุนการผลิตทั้งหมด นอกจากนี้ค่าน้ำค่าไฟฟ้าและค่าพลังงาน ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในโครงสร้างต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋อง

ประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดสดในแต่ละท้องที่มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระดับของการใช้ปัจจัยการผลิต ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเนื้อที่ โดยเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ 7,584.46 บาทต่อไร่ ประกอบด้วยต้นทุนผันแปรประมาณร้อยละ 95.6 โดยมีแรงงานเป็นส่วนประกอบที่สำคัญคิดเป็นร้อยละ 32.93 อีกส่วนหนึ่งเป็นสัดส่วนค่าวัสดุการเกษตร ได้แก่ ค่าปุ๋ยเคมี ค่าพันธุ์ ค่าสารเคมี และอื่น ๆ เช่นปุ๋ยคอก ค่าน้ำและน้ำมันเป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมของเครื่องมือ และอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.94 ของจำนวนต้นทุนทั้งหมด (ตารางที่ 5)

ตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญของประเทศไทย

ตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยแต่เดิมได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐเยอรมัน อันดับรองลงมา คือ ประเทศญี่ปุ่น และเนเธอร์แลนด์ แต่ในปัจจุบันนี้ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ลดความสำคัญลง เนื่องมาจากมีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้า ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการขยายฐานการส่งออกไปยังประเทศอื่นที่มีอัตราการขยายตัวในการบริโภคสับปะรดกระป๋องเพิ่มมากขึ้น สำหรับตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องที่สำคัญมีรายละเอียด ดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดที่มีความต้องการบริโภคสับปะรดกระป๋องมากที่สุดในโลก การบริโภคเน้นทางด้านคุณภาพ การผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกามีแหล่งผลิตในฮาวายเพียงแห่งเดียวของที่สามารถปลูกสับปะรดสดได้ สับปะรดกระป๋องที่ผลิตได้จะมีคุณภาพดีแต่ต้นทุนในการผลิตสูงเนื่องจากค่าแรงงานในภาคเกษตรและค่าที่ดินในฮาวายสูงขึ้น ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องรายใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ Dole และDel Monte จึงได้มีการขยายฐานการผลิตไปยังแหล่งอื่น เช่น ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และเม็กซิโก เป็นต้น สำหรับประเทศเม็กซิโกนั้น คุณภาพของสับปะรดกระป๋องยังไม่ได้มาตรฐานตามกำหนด เนื่องจากมีปัญหาทางด้านภูมิอากาศ ฝนแล้งบ่อยครั้งทำให้คุณภาพสับปะรดด้อยกว่าประเทศอื่น (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2531ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 โครงสร้างต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย [1]

รายการ	บาท/หีบ	ร้อยละ	ร้อยละ [2]
ค่าสับปะรด	73.80	40.83	-
ค่าแรงงาน	15.96	8.83	14.92
ค่าพลังงาน (รวมค่าไฟฟ้า)	6.04	3.34	5.65
ค่ากระป๋อง	57.00	31.53	53.29
ค่าหีบห่อและค่าฉลาก	14.00	7.75	13.09
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	1.96	1.08	1.83
ค่าบำรุงรักษา	1.24	0.69	1.16
ค่าใช้จ่ายอื่นๆและดอกเบี้ย	6.75	3.74	6.31
ค่าใช้จ่ายในการส่งออก	4.00	2.21	3.75
รวมต้นทุนทั้งหมด	180.75	100.00	100.00

หมายเหตุ [1] ปริมาณสับปะรดที่ใช้ 45 กิโลกรัมต่อหีบและราคาสับปะรดที่โรงงานรับซื้อจากเกษตรกรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.64 บาท

[2] ไม่คิดค่าสับปะรด

ที่มา: (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2532)

จากเหตุการณ์ที่ค่าเงินดอลล่าร์แข็งตัวในปี พ.ศ. 2528 ทำให้ต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาที่สูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องในปี พ.ศ. 2529-2531 เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยส่วนหนึ่งมาจากประเทศไทย ทำให้อัตราการขยายตัวการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเพิ่มขึ้น และมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดอย่างรวดเร็ว ส่วนประเทศฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวน้อยเนื่องจากการผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ถูกควบคุม 2 ผู้ผลิตคือ บริษัท Dole และDel Monte (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2531ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตสับปะรดโรงงานของเกษตรกรปีการเพาะปลูก 2539/40[1]

รายการ	ภาค					
	ตะวันออก	ตะวันตก	ใต้	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	รวม
ต้นทุนการผลิต(ร้อยละ)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต้นทุนผันแปร(ร้อยละ)	95.33	96.47	97.94	94.92	96.89	95.96
ค่าแรงงาน(ร้อยละ)	32.52	32.04	35.17	36.33	41.45	32.93
ค่าวัสดุการเกษตร(ร้อยละ)	62.81	64.43	62.78	58.59	55.43	63.04
ค่าปุ๋ยเคมี(ร้อยละ)	26.02	15.06	20.90	24.36	27.15	21.40
พันธุ์(ร้อยละ)	22.03	23.06	27.76	16.46	18.28	22.44
สารเคมี(ร้อยละ)	13.51	26.29	14.12	17.62	9.31	18.56
อื่นๆ(ร้อยละ)	1.25[2]	-	-	0.15[3]	0.68[3]	0.63
ต้นทุนคงที่(ร้อยละ)[4]	5.05	7.1	3.39	9.07	6.22	5.94
ต้นทุนเงินสด(ร้อยละ)	77.71	79.1	82.3	77.67	79.1	79.94
ต้นทุนต่อไร่ (บาท)	10,538.92	5,901.38	7,298.09	5,697.83	5,988.39	7,584.46
ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)	1.74	1.89	2.29	1.08	1.46	1.77

หมายเหตุ [1] เฉลี่ยทั้งปีที่ 1 และปีที่ 2 โดยถ่วงน้ำหนักด้วยเนื้อที่เก็บเกี่ยว สำหรับรายละเอียดของต้นทุนและผลตอบแทนในแต่ละปีและรวมทั้งสองปี ได้แสดงไว้ในตารางผนวก

[2] ได้แก่ค่าจัดซื้อน้ำ

[3] ได้แก่ค่าปุ๋ยคอก

[4] ได้แก่ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและค่าใช้ที่ดินของตนเอง

ที่มา: (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในช่วงปี พ.ศ. 2536-2541 บริษัทมาวี (Mavi Pineapple Company) ซึ่งเป็นผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องรายเดียวในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ร้องเรียนต่อกระทรวงพาณิชย์ประเทศสหรัฐอเมริกาว่าประเทศไทยได้ทำการทุ่มตลาดสับปะรดกระป๋องในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้ประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-dumping) เฉพาะในประเทศไทยโดยเริ่มมีการเก็บภาษีตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยซึ่งได้ลดลงอย่างมากตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2538 การส่งออกของประเทศไทยจึงมีแนวโน้มลดลงจาก 175,524 ตัน ในปี พ.ศ. 2536 เหลือเพียง 24,855 ตัน ในปี พ.ศ. 2541 การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7) ในปี พ.ศ. 2537 จึงมีปริมาณ 127,075 ตัน คิดเป็นร้อยละ 18.11 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดและมีอัตราการขยายตัว –27.68 แต่มูลค่าการส่งออกกลับลดลงจากปี พ.ศ. 2536 เหลือเพียง 1,791.32 ล้านบาท (ตารางที่ 9) ขณะเดียวกันประเทศฟิลิปปินส์และประเทศอินโดนีเซียได้ขยายการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะประเทศอินโดนีเซียปริมาณการส่งออกในปี พ.ศ. 2538 สูงถึง 27,934 ตัน

ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทยไม่คงที่ขึ้นอยู่กับปริมาณสับปะรดกระป๋องเฉลี่ยเท่ากับ 587.58 เหรียญสหรัฐต่อตัน เนื่องจากผู้ปลูกสับปะรดของประเทศไทยเป็นเกษตรกรรายย่อย และมีโรงงานผลิตสับปะรดกระป๋องเพื่อส่งออกมากถึง 27 บริษัท ทำให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคาสูง ส่วนราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศฟิลิปปินส์มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 631.86 เหรียญสหรัฐต่อตัน ซึ่งมีราคาสูงกว่าประเทศไทยและค่อนข้างคงที่ เนื่องจากผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์มีผู้ผลิตรายใหญ่มีเพียง 2 ราย คือ Dole และDel Monte เป็นบริษัทข้ามชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาลงทุนในประเทศฟิลิปปินส์ มีพื้นที่ปลูกสับปะรดสดขนาดใหญ่ การผลิตสับปะรดกระป๋องของทั้ง 2 บริษัทเน้นการส่งออกไปยังบริษัทแม่ในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงไม่มีการแข่งขันด้านราคากันเอง จะเน้นการส่งออกสับปะรดกระป๋องที่มีคุณภาพในตราสินค้า (Brand name) Dole และDel Mote ซึ่งเป็นตราผลิตภัณฑ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นที่นิยมและมีราคาสูง

ในช่วงปี พ.ศ. 2542-2545 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 24,855 ตันในปี พ.ศ. 2541 เป็น 108,822 ตันในปี พ.ศ. 2542 คิดเป็นอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 337.83 ต่อมา (ตารางที่ 8) ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2545 ปริมาณส่งออกกลับลดต่ำลงเหลือ 80,962 75,595 และ78,578 ตัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาด้านมูลค่ากลับพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2542-2545 มีสัดส่วนการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.35 22.17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

21.73 และ24.30 ตามลำดับ เนื่องมาจากการที่บริษัทผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องได้ต่อรองให้มีการลดภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ. 2541 นั่นเอง (ตารางที่ 10)

ประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน เป็นตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยที่สำคัญเป็นอันดับสองรองจากประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากไม่สามารถผลิตสับปะรดกระป๋องได้เอง ประเทศสาธารณรัฐเยอรมันจึงต้องมีการนำเข้าทั้งหมด โดยในปี พ.ศ. 2544 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปตลาดนี้มีปริมาณเท่ากับ 57,106 ตัน คิดเป็นร้อยละ 14.46 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของประเทศไทย (ตารางที่ 6 และตารางที่ 10) เพิ่มขึ้นจาก 44,603 ตัน คิดเป็นร้อยละ 12.44

ประเทศสาธารณรัฐเยอรมันเป็นประเทศที่มีความต้องการผลิตภัณฑ์สับปะรดกระป๋องราคาต่ำเช่น สับปะรดชิ้นใหญ่ (Chunk) ชิ้นคละ (Pieces) และชิ้นย่อย (Crush) เป็นต้น (ดวงฤดี, 2539) แต่ความต้องการสับปะรดกระป๋องไม่มีความแน่นอนในแต่ละปี ประเทศสาธารณรัฐเยอรมันจะมีการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) แก่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยจะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้า ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเคนยาได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรด้วย สำหรับประเทศเคนยานั้นแต่เดิมได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าจากยุโรป เนื่องจากเป็นประเทศในกลุ่มโลเม (Lome Convention) แต่ในปัจจุบันปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสาธารณรัฐเยอรมันจากประเทศเคนยามีปริมาณน้อยมาก และราคาอยู่ในขั้นที่สูงกว่าคู่แข่งขันรายอื่นสับปะรดกระป๋องของจากประเทศอินโดนีเซียมีราคาต่ำที่สุด จึงส่งผลทำให้ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจากการที่สหภาพยุโรปได้มีการเปลี่ยนแปลงการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรใหม่ ประเทศไทยต้องเสียภาษีนำเข้าในสหภาพยุโรปมากกว่าประเทศอินโดนีเซีย ส่งผลทำให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลง ในอนาคตประเทศอินโดนีเซียอาจจะครองส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสาธารณรัฐเยอรมันแทนประเทศไทย

ประเทศญี่ปุ่น เป็นตลาดที่ประเทศไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องมากเป็นอันดับที่ 3 ชาวญี่ปุ่นนิยมบริโภคผลไม้กระป๋องมีความหวานธรรมชาติที่ไม่เติมน้ำตาล คุณภาพสูง และชอบรสชาติของผลไม้กระป๋องที่ผลิตในประเทศมากกว่านำเข้า แต่การผลิตมีปัญหาในเรื่องค่าแรงงานสูงราคาสับปะรดกระป๋องภายในประเทศไม่สามารถที่จะแข่งขันกับราคานำเข้าได้ และฤดูกาลในการผลิตสับปะรดไม่เหมาะสม ผลผลิตสับปะรดยังมีคุณภาพไม่ดีพอ ปริมาณน้ำมาก ความหวานน้อย ไม่เหมาะที่จะนำมาผลิตสับปะรดกระป๋อง และการผลิตในประเทศมักเลือกผลิตสินค้าที่มีมูลค่ามากกว่า (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2531ก) จึงส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นมีการนำผลไม้มาจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ในตราสินค้าต่าง ๆ สำหรับสับปะรดกระป๋องนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศญี่ปุ่นได้เริ่มเปลี่ยนแปลงในช่วงปี พ.ศ. 2533 จากเดิมนั้นที่เน้นการนำเข้าสับปะรดสด และแช่แข็งเพื่อทำการแปรรูปเป็นสับปะรดกระป๋องเอง และได้กำหนดโควต้านำเข้า (Import Quota) สับปะรดกระป๋องในแต่ละปีโดยใช้ระบบโควต้ารวม ประมาณปีละ 900,000 หีบ หรือ 18,372 ตัน (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2531ข) และกำหนดอากรขาเข้าในอัตราสูงถึงร้อยละ 30 โดยหันมานำเข้าสับปะรดกระป๋องแทนสับปะรดสดหรือสับปะรดแช่แข็ง และได้มีการยกเลิกโควต้านำเข้าให้มีการนำเข้าสับปะรดกระป๋องได้อย่างเสรี

ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2538-2545 มีการขยายตัวแต่ไม่คงที่ (ตารางที่ 9) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2538-2541 ปริมาณการส่งออกไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก ถ้าเทียบกับปี พ.ศ. 2542 ที่สูงขึ้นที่มีปริมาณการนำเข้าสูงขึ้นร้อยละ 61.19 จากปี พ.ศ. 2541 ในส่วนของมูลค่าการส่งออกช่วงปีพ.ศ. 2538-2545 ได้เพิ่มขึ้นจาก 377.76 เป็น 759.93 ล้านบาท โดยเฉพาะในระหว่างปี พ.ศ. 2541-2542 มูลค่าการส่งออกขยายตัวถึงร้อยละ 48.18 เนื่องมาจากค่าเงินบาทของประเทศไทยมีค่าอ่อนตัวลง เนื่องมาจากปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศไทย (ตารางที่ 10 และตารางที่ 11)

ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นประเทศที่ประเทศไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องมากเป็นอันดับ 5 คิดเป็นสัดส่วนของปริมาณการส่งออกร้อยละ 4.69 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7) ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นประเทศที่บริโภคสับปะรดกระป๋องโดยเน้นทางด้านราคาเช่นเดียวกับประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน และไม่สามารถผลิตสับปะรดกระป๋องได้เอง การนำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศเนเธอร์แลนด์มีความไม่แน่นอนในแต่ละปี เนื่องจากเป็นตัวกลางในการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากต่างประเทศแล้วนำมาจำหน่ายต่อให้กับประเทศในสหภาพยุโรป ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2545 โดยในปี พ.ศ. 2542 มีการส่งออกเป็นปริมาณ 991 ตัน ลดลงเหลือเพียง 381 ตัน ในปี พ.ศ. 2545 (ตารางที่ 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545 (ตัน)

ปี พ.ศ.	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ญี่ปุ่น	29,537	41,959	54,573	37,808	25,951	21,048	17,068	27,512	29,644	30,464	25,366
ซาอุดิอาระเบีย	6,039	6,979	7,216	5,758	6,243	7,574	4,577	7,102	5,622	9,005	7,378
ฝรั่งเศส	17,767	15,131	12,109	10,239	11,775	11,389	11,416	14,288	16,854	16,200	13,435
สาธารณรัฐเยอรมัน	51,509	59,431	57,649	51,923	60,783	38,456	46,230	66,934	57,788	57,106	44,603
เนเธอร์แลนด์	41,754	45,393	35,530	35,859	37,399	25,205	18,095	37,069	31,086	23,699	16,836
สหราชอาณาจักร	16,683	18,990	11,717	13,787	14,254	16,044	16,308	21,779	16,593	14,822	12,848
แคนาดา	22,219	26,309	19,698	19,412	17,249	12,816	10,858	17,738	18,776	21,008	20,858
สหรัฐอเมริกา	184,276	175,724	127,075	94,594	66,323	40,905	24,855	108,822	80,962	75,595	78,578
เดนมาร์ก	3,845	4,964	3,971	3,044	2,884	10,242	2,442	3,344	3,238	4,187	3,804
เบลเยี่ยม	6,915	3,496	4,304	4,669	5,317	5,860	6,375	28,093	7,804	7,373	5,378
สเปน	16,815	12,918	11,399	9,577	5,904	7,037	8,239	18,966	11,810	10,176	9,097
สวีเดน	5,496	6,463	8,031	4,304	4,507	4,858	3,911	4,996	5,788	6,196	4,717
ฟินแลนด์	11,481	7,081	8,987	4,871	7,383	5,198	4,675	7,030	7,956	8,209	4,174
ฮ่องกง	3,105	2,955	2,704	2,795	2,436	2,216	1,800	2,627	2,622	3,035	3,220
อื่นๆ	73,926	75,401	336,584	80,212	78,517	70,665	49,506	109,097	131,102	107,812	108,372
รวม	491,367	503,194	701,547	378,852	346,925	279,513	226,355	475,397	427,665	394,887	358,664

ที่มา: (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์)

ตารางที่ 7 สัดส่วนของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545

ปี พ.ศ.	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ญี่ปุ่น	6.01	8.34	7.78	9.98	7.48	7.53	7.54	5.79	6.93	7.71	7.07
ซาอุดิอาระเบีย	1.23	1.39	1.03	1.52	1.80	2.71	2.02	1.49	1.31	2.28	2.06
ฝรั่งเศส	3.62	3.01	1.73	2.70	3.39	4.07	5.04	3.01	3.94	4.10	3.75
สาธารณรัฐเยอรมัน	10.48	11.81	8.22	13.71	17.52	13.76	20.42	14.08	13.51	14.46	12.44
เนเธอร์แลนด์	8.50	9.02	5.06	9.47	10.78	9.02	7.99	7.80	7.27	6.00	4.69
สหราชอาณาจักร	3.40	3.77	1.67	3.64	4.11	5.74	7.20	4.58	3.88	3.75	3.58
แคนาดา	4.52	5.23	2.81	5.12	4.97	4.59	4.80	3.73	4.39	5.32	5.82
สหรัฐอเมริกา	37.50	34.92	18.11	24.97	19.12	14.63	10.98	22.89	18.93	19.14	21.91
เดนมาร์ก	0.78	0.99	0.57	0.80	0.83	3.66	1.08	0.70	0.76	1.06	1.06
เบลเยี่ยม	1.41	0.69	0.61	1.23	1.53	2.10	2.82	5.91	1.82	1.87	1.50
สเปน	3.42	2.57	1.62	2.53	1.70	2.52	3.64	3.99	2.76	2.58	2.54
สวีเดน	1.12	1.28	1.14	1.14	1.30	1.74	1.73	1.05	1.35	1.57	1.32
ฟินด์แลนด์	2.34	1.41	1.28	1.29	2.13	1.86	2.07	1.48	1.86	2.08	1.16
ฮ่องกง	0.63	0.59	0.39	0.74	0.70	0.79	0.80	0.55	0.61	0.77	0.90
อื่นๆ	15.04	14.98	47.98	21.17	22.63	25.28	21.87	22.95	30.66	27.30	30.22
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา: (คำนวณจากตารางที่ 6)

ตารางที่ 8 อัตราส่วนการขยายตัวปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2536-2545

ปี พ.ศ.	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ญี่ปุ่น	42.06	30.06	-30.72	-31.36	-18.89	-18.91	61.19	7.75	2.77	-16.73
ซาอุดิอาระเบีย	15.57	3.40	-20.21	8.42	21.32	-39.57	55.17	-20.84	60.17	-18.07
ฝรั่งเศส	-14.84	-19.97	-15.44	15.00	-3.28	0.24	25.16	17.96	-3.88	-17.07
สาธารณรัฐเยอรมัน	15.38	-3.00	-9.93	17.06	-36.73	20.22	44.78	-13.66	-1.18	-21.89
เนเธอร์แลนด์	8.72	-21.73	0.93	4.29	-32.61	-28.21	104.86	-16.14	-23.76	-28.96
สหราชอาณาจักร	13.83	-38.30	17.67	3.39	12.56	1.65	33.55	-23.81	-10.67	-13.32
แคนาดา	18.41	-25.13	-1.45	-11.14	-25.70	-15.28	63.36	5.85	11.89	-0.71
สหรัฐอเมริกา	-4.64	-27.68	-25.56	-29.89	-38.32	-39.24	337.83	-25.60	-6.63	3.95
เดนมาร์ก	29.10	-20.00	-23.34	-5.26	255.13	-76.16	36.94	-3.17	29.31	-9.15
เบลเยี่ยม	-49.44	23.11	8.48	13.88	10.21	8.79	340.67	-72.22	-5.52	-27.06
สเปน	-23.18	-11.76	-15.98	-38.35	19.19	17.08	130.20	-37.73	-13.84	-10.60
สวีเดน	17.59	24.26	-46.41	4.72	7.79	-19.49	27.74	15.85	7.05	-23.87
ฟินด์แลนด์	-38.32	26.92	-45.80	51.57	-29.60	-10.06	50.37	13.17	3.18	-49.15
ฮ่องกง	-4.83	-8.49	3.37	-12.84	-9.03	-18.77	45.94	-0.19	15.75	6.10
อื่นๆ	2.00	346.39	-76.17	-2.11	-10.00	-29.94	120.37	20.17	-17.76	0.52
รวม	2.41	39.42	-46.00	-8.43	-19.43	-19.02	110.02	-10.04	-7.66	-9.17

ที่มา: (คำนวณจากตารางที่ 6)

ตารางที่ 9 มูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545 (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ญี่ปุ่น	676.92	838.05	849.90	377.76	532.48	494.56	588.14	871.50	746.65	813.50	759.93
ซาอุดิอาระเบีย	89.38	76.89	81.09	71.58	108.08	152.82	124.45	145.57	97.89	157.31	156.58
ฝรั่งเศส	275.71	185.78	134.73	141.27	225.30	252.93	348.80	362.99	317.65	325.91	305.29
สาธารณรัฐเยอรมัน	782.57	731.59	683.59	739.60	1,054.54	756.69	1,321.36	1,579.90	938.87	978.72	899.28
เนเธอร์แลนด์	680.14	612.78	475.31	549.90	702.97	549.32	569.01	991.33	628.33	500.84	381.47
สหราชอาณาจักร	306.08	248.12	156.21	195.05	271.82	376.11	528.75	662.77	369.50	353.18	356.29
แคนาดา	356.02	351.39	230.38	267.66	308.36	277.10	326.07	413.79	352.68	431.12	497.45
สหรัฐอเมริกา	2,881.67	2,451.20	1,957.62	1,318.30	1,161.29	822.24	735.13	2,669.23	1,746.35	1,817.97	2,116.30
เดนมาร์ก	59.10	58.70	47.42	41.88	56.11	52.42	73.93	85.50	64.38	82.94	97.28
เบลเยี่ยม	115.61	49.71	56.86	65.10	106.21	129.12	201.94	279.29	165.86	155.69	131.39
สเปน	309.95	191.45	154.53	140.34	113.82	153.48	250.23	502.65	231.34	206.37	217.30
สวีเดน	95.63	88.44	106.74	63.37	87.01	106.64	118.44	139.46	116.25	122.34	101.42
ฟินแลนด์	246.30	123.08	154.00	91.26	171.33	127.31	156.95	218.55	174.55	204.05	120.21
ฮ่องกง	54.83	47.03	40.30	45.49	47.05	54.40	56.52	74.10	56.25	69.32	80.07
อื่นๆ	1,344.38	1,140.91	1,393.79	1,233.45	1,943.53	1,596.72	1,525.29	2,435.87	1,870.28	2,145.59	2,487.45
รวม	8,274.29	7,195.12	6,522.47	5,342.01	6,889.90	5,901.86	6,925.01	11,432.50	7,876.81	8,364.83	8,707.70

ที่มา: (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์)

ตารางที่ 10 สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2535-2545

ปี พ.ศ.	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ญี่ปุ่น	8.18	11.65	13.03	7.07	7.73	8.38	8.49	7.62	9.48	9.73	8.73
ซาอุดิอาระเบีย	1.08	1.07	1.24	1.34	1.57	2.59	1.80	1.27	1.24	1.88	1.80
ฝรั่งเศส	3.33	2.58	2.07	2.64	3.27	4.29	5.04	3.18	4.03	3.90	3.51
สาธารณรัฐเยอรมัน	9.46	10.17	10.48	13.84	15.31	12.82	19.08	13.82	11.92	11.70	10.33
เนเธอร์แลนด์	8.22	8.52	7.29	10.29	10.20	9.31	8.22	8.67	7.98	5.99	4.38
สหราชอาณาจักร	3.70	3.45	2.39	3.65	3.95	6.37	7.64	5.80	4.69	4.22	4.09
แคนาดา	4.30	4.88	3.53	5.01	4.48	4.70	4.71	3.62	4.48	5.15	5.71
สหรัฐอเมริกา	34.83	34.07	30.01	24.68	16.85	13.93	10.62	23.35	22.17	21.73	24.30
เดนมาร์ก	0.71	0.82	0.73	0.78	0.81	0.89	1.07	0.75	0.82	0.99	1.12
เบลเยี่ยม	1.40	0.69	0.87	1.22	1.54	2.19	2.92	2.44	2.11	1.86	1.51
สเปน	3.75	2.66	2.37	2.63	1.65	2.60	3.61	4.40	2.94	2.47	2.50
สวีเดน	1.16	1.23	1.64	1.19	1.26	1.81	1.71	1.22	1.48	1.46	1.16
ฟินแลนด์	2.98	1.71	2.36	1.71	2.49	2.16	2.27	1.91	2.22	2.44	1.38
ฮ่องกง	0.66	0.65	0.62	0.85	0.68	0.92	0.82	0.65	0.71	0.83	0.92
อื่นๆ	16.25	15.86	21.37	23.09	28.21	27.05	22.03	21.31	23.74	25.65	28.57
รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ที่มา: (คำนวณจากตารางที่ 9)

ตารางที่ 11 อัตราส่วนการขยายตัวมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญปี พ.ศ. 2536-2545

ปี	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545
ญี่ปุ่น	23.80	1.41	-55.55	40.96	-7.12	18.92	48.18	-14.33	8.95	6.58
ซาอุดิอาระเบีย	-13.97	5.46	-11.73	50.99	41.40	-18.56	16.97	-32.76	60.71	-0.46
ฝรั่งเศส	-32.62	-27.48	4.85	59.48	12.26	37.90	4.07	-12.49	2.60	-6.33
สาธารณรัฐเยอรมัน	-6.51	-6.56	8.19	42.58	-28.24	74.62	19.57	-40.57	4.24	-8.12
เนเธอร์แลนด์	-9.90	-22.43	15.69	27.84	-21.86	3.58	74.22	-36.62	-20.29	-23.83
สหราชอาณาจักร	-18.94	-37.04	24.86	39.36	38.37	40.58	25.35	-44.25	-4.42	0.88
แคนาดา	-1.30	-34.44	16.18	15.21	-10.14	17.67	26.90	-14.77	22.24	15.39
สหรัฐอเมริกา	-14.94	-20.14	-32.66	-11.91	-29.20	-10.59	263.10	-34.57	4.10	16.41
เดนมาร์ก	-0.68	-19.22	-11.68	33.98	-6.58	41.03	15.65	-24.71	28.84	17.29
เบลเยี่ยม	-57.00	14.38	14.49	63.15	21.57	56.40	38.30	-40.62	-6.13	-15.61
สเปน	-38.23	-19.28	-9.18	-18.90	34.84	63.04	100.88	-53.98	-10.80	5.29
สวีเดน	-7.52	20.69	-40.63	37.30	22.56	11.07	17.75	-16.64	5.24	-17.10
ฟินแลนด์	-50.03	25.12	-40.74	87.74	-25.69	23.28	39.25	-20.13	16.90	-41.09
ฮ่องกง	-14.23	-14.31	12.88	3.43	15.62	3.90	31.10	-24.09	23.24	15.50
อื่นๆ	-15.13	22.16	-11.50	57.57	-17.84	-4.47	59.70	-23.22	14.72	15.93
รวม	-13.04	-9.35	-18.10	28.98	-14.34	17.34	65.09	-31.10	6.20	4.10

ที่มา: (คำนวณจากตารางที่ 9)

ปัจจัยและนโยบายของรัฐที่มีผลต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย ประกอบด้วย พันธกรณีภายหลังจากการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าทางด้านมาตรฐานสินค้าสุขอนามัย มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping: AD) และการเปลี่ยนแปลงระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preference: GSP) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

พันธกรณีภายหลังการเจรจารอบอุรุกวัย

การเจรจาการค้าของประเทศภาคีข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยเรื่องสับปะรดกระป๋อง ได้มีข้อสรุปเกี่ยวกับมีการตกลงที่จะให้ประเทศต่าง ๆ ปรับลดอัตราภาษีศุลกากรลง และหากเคยใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีจะต้องปรับเปลี่ยนเป็นมาตรการภาษีศุลกากรแทนและต้องปรับลดลงอีก ลดระดับการอุดหนุนทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงกฎเกณฑ์ทางการค้าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งทางด้านมาตรการสุขอนามัย มาตรฐานสินค้า การต่อต้านการทุ่มตลาด และอื่น ๆ เมื่อต้องการให้การค้ามีความหมายเป็นธรรมมากขึ้น

ผลการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้ ด้านการค้าระหว่างประเทศ กล่าวคือ ต้องมีการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรลงตามผลการเจรจาโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป ประเทศสหรัฐอเมริกาต้องลดภาษีศุลกากรของสับปะรดกระป๋องลงจาก 0.55 เซ็นต์ต่อกิโลกรัม เป็น 0.35 เซ็นต์ต่อกิโลกรัม สหภาพยุโรปจะต้องลดภาษีศุลกากรลงจากร้อยละ 22-24 เหลือเพียงร้อยละ 17.6 ถึง 19.2 และประเทศญี่ปุ่นต้องลดภาษีศุลกากรลงจากร้อยละ 30 เหลือเพียงร้อยละ 27 สำหรับประเทศไทยจะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าสับปะรดกระป๋องลงเช่นกัน โดยลดลงจากร้อยละ 60 หรือ 50 บาทต่อกิโลกรัม เหลือเพียงร้อยละ 30 หรือ 25 บาทต่อกิโลกรัม ภายในระยะเวลา 10 ปี แต่จะไม่มีผลต่อประเทศไทยเนื่องจากมีการนำเข้าสับปะรดกระป๋องในปริมาณที่น้อยมาก ส่วนทางด้านการลดการอุดหนุนภายในและการอุดหนุนการส่งออกลงนั้นไม่มีผลกระทบ เพราะมีเพียงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ส่วนการแทรกแซงตลาดสับปะรดเพื่อแก้ปัญหาในเวลาผลผลิตตกต่ำของรัฐบาล มีสัดส่วนของเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุดหนุนนั้นไม่เกินร้อยละ 10 (สำหรับประเทศกำลังพัฒนา) ของมูลค่าผลผลิตจะสามารถให้ทำการอุดหนุนต่อไปได้ ประเทศไทยไม่ได้แจ้งว่ามีการอุดหนุนการส่งออกสับปะรดกระป๋องเช่นเดียวกับประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และเคนยา

ดังนั้นผลการเจรจารอบอุรุกวัยการลดอัตราภาษีศุลกากร และการลดภาษีนำเข้าของประเทศคู่ค้าจะทำให้สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยในตลาดประเทศคู่ค้ามีราคาถูกลง การส่งออกน่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่ประเทศคู่ค้าได้นำมาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อเป็นอุปสรรคในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยทำให้การขยายตลาดส่งออกไม่ดีเท่าที่ควร

มาตรฐานสินค้าและมาตรการสุขอนามัย

มาตรการกีดกันทางการค้าที่อาศัยเทคนิคด้านมาตรฐานสินค้าและสุขอนามัยเป็นตัวกำหนดเป็นมาตรฐานที่ประเทศคู่ค้าใช้กันมากโดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหาร เนื่องจากเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในด้านการบริโภค การกำหนดมาตรฐานการเข้มงวดในการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าอาหารจึงค่อนข้างมีเหตุผล มีน้ำหนักเพียงพอแก่การที่จะสร้างอุปสรรคทางการค้าในรูปแบบใหม่เป็นข้อยกเว้นของแกตต์ (GATT) สำหรับระบบมาตรฐาน และการตรวจสอบคุณภาพสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญมีรายละเอียดดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ออกกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับอาหารและยา และมีหน่วยงานนำไปปฏิบัติเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในด้านสุขอนามัย ความปลอดภัย และค่าใช้จ่ายของผู้บริโภค กฎหมายอาหารและยายังกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า รวมทั้งผู้จำหน่ายอาหารต้องปฏิบัติตามระบบมาตรฐานสินค้าที่ เรียกว่า CGMP (Current Good Manufacturing Practice) ซึ่งจะระบุมาตรฐานสำหรับหลักการปฏิบัติที่ดีของโรงงาน และยังมีการกำหนดให้นำระบบมาตรฐาน HACCP (Hazard Analysis and Critical Point) คือ การควบคุมและการตรวจสอบอย่างระมัดระวังในกระบวนการผลิต ณ จุดวิกฤต และในการตรวจโรงงานด้านสุขาภิบาลมาใช้ในอุตสาหกรรมอาหารในประเทศและอาหารที่นำเข้า การควบคุมและการตรวจสอบในกระบวนการผลิต ณ จุดวิกฤต ได้มีการประกาศและมีผลบังคับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2540 เป็นต้นมา โดยจะเริ่มใช้กับกลุ่มอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูปเป็นกลุ่มแรก สำหรับมาตรการด้านสุขอนามัยจะพิจารณาในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกาโดย USFDA (U.S. Food and Administration) จะเดินทางมาสำรวจโรงงานผลิตอาหารที่ส่งสินค้าไปขายยังประเทศสหรัฐอเมริกา เกณฑ์การใช้สารเจือปนอาหาร กำหนดเรื่องโลหะหนัก ข้อมูลเกี่ยวกับการนำเข้าของผู้นำเข้าจะส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปยังสำนักงานองค์การอาหารและยาของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อพิจารณามาตรฐานอาหารตามที่ได้กำหนดไว้

ประเทศญี่ปุ่น มีกฎหมายหลักอยู่ 2 ฉบับ ที่ใช้สำหรับควบคุมและตรวจสอบมาตรฐานสินค้าอาหาร ฉบับแรก คือ กฎหมายว่าด้วยสุขอนามัยของอาหาร (Food Sanitation Law) ควบคุมโดยกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการ จะครอบคลุมถึงการห้ามการจำหน่ายอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ การกำหนดมาตรฐานสินค้าอาหารและการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับอาหาร สำหรับมาตรฐานสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยสุขลักษณะอนามัย ส่วนฉบับที่สอง คือ กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานคุณภาพสินค้า (Japanese Agriculture Standards: JAS) ควบคุมโดยกระทรวงเกษตรป่าไม้ และกรมประมง ซึ่งเป็นระบบการกำหนดมาตรฐานให้เป็นไปตามความสมัครใจ หากผ่านการตรวจสอบแล้วสินค้าจะสามารถประทับตราของ JAS สามารถนำไปใช้ในการโฆษณาจูงใจผู้บริโภคได้

สหภาพยุโรป เมื่อมีการรวมตัวกันเป็นสหภาพยุโรป ประเทศต่าง ๆ ต้องยกเลิกกฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า และระเบียบการค้าของตนลง โดยปรับเปลี่ยนมาใช้กฎระเบียบกลางการใช้มาตรการกีดกันการค้าในด้านมาตรฐานสินค้าและสุขอนามัยของประเทศคู่ค้ากับการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยนั้นมีผลกระทบที่ไม่รุนแรง ปัญหาที่พบในตลาดสหภาพยุโรปได้แก่ สินค้าไม่ถูกสุขลักษณะ การปิดฉลากไม่ถูกต้อง (Labelling) กระป๋องชำรุดหรือไม่แข็งแรง การใส่สารเจือปนที่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน ปัญหาเหล่านี้พบน้อยและในปริมาณที่ไม่มาก และมักจะเกิดกับโรงงานขนาดเล็กและขนาดกลางที่ยังไม่ได้มาตรฐานการผลิต (ชัยวัฒน์ และคณะ, 2539)

การต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping)

ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้าแกตต์ (GATT) มีข้อยกเว้น2 -3 ข้อให้ประเทศภาคีปกป้องเศรษฐกิจของตนได้ มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดเป็นข้อยกเว้นของแกตต์ (GATT) ในมาตรา 6 เปิดโอกาสให้ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดและเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดได้ (Anti-Dumping Duties) ถ้าผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามา เพื่อการพาณิชย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าปกติของผลิตภัณฑ์นั้น เพราะถือว่าการทุ่มตลาดเป็นการกระทำที่ไม่เป็นธรรมทางการค้า (Unfair Trade Practice) ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศคู่ค้าและเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศและให้การแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศเป็นไปอย่างยุติธรรม การต่อต้านการทุ่มตลาดเป็นมาตรการที่ประเทศพัฒนาแล้วนิยมใช้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรการกีดกันทางการค้ากับประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นประเทศคู่ค้าเพื่อทำให้เกิดความสับสนและทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการค้าเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการนำกฎหมายต่อต้านการทุ่มตลาดมาใช้กับอุตสาหกรรมส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย เนื่องจากบริษัท มาวี (Mavi Pineapple Company, Ltd.) ซึ่งเป็นผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องรายเดียวของสหรัฐอเมริกาได้ยื่นคำร้องต่อกระทรวงพาณิชย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S. Department of Commerce: DOC) และคณะกรรมมาธิการระหว่างประเทศ (International Trade Commission: ITC) ว่าประเทศไทยทุ่มตลาด (Dumping) สับปะรดกระป๋องเป็นผลให้ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องในประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับความเสียหาย กระทรวงพาณิชย์ประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มสอบสวนการทุ่มตลาดในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2537 โดยได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบข้อเท็จจริงและเก็บข้อมูลของบริษัทผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทยที่สำคัญ ITC ซึ่งเป็นหน่วยงานพิจารณาความเสียหายของอุตสาหกรรมภายในประกาศผลการตัดสินขั้นสุดท้ายว่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจริง กระทรวงพาณิชย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้ประกาศเรียกเก็บภาษีตามอัตราส่วนต่างการทุ่มตลาด โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2538 และในขณะที่ผู้ส่งออกหลายราย เช่น อาหารสยาม โดล (ไทยแลนด์) และสับปะรดไทย เป็นต้นได้ยื่นคำร้องขอทบทวนอัตราทุ่มตลาดและการคิดอัตราภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดของตนใหม่ขณะเดียวกันกลุ่มส่งออกอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องทั้งหมดของประเทศไทยได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาล เนื่องจากข้อมูลที่กระทรวงพาณิชย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ในการพิจารณาต้นทุนการผลิตเพื่อคำนวณส่วนเหลื่อมราคาไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งเดิมนั้นทางประเทศสหรัฐอเมริกาคิดต้นทุนแบบแบ่งตามน้ำหนัก (Bast weight allocation) ของสับปะรดกระป๋องต่อน้ำสับปะรดเท่ากับ 90 ต่อ 10 โดยประเทศไทยได้ขอเสนอให้มีการคิดเป็น42 ต่อ 58 ถ้าหากการยื่นอุทธรณ์เป็นผลสำเร็จจะทำให้อัตราภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดลดลง

ผลจากการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยลดลง ประเทศฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียซึ่งเป็นคู่แข่งได้ใช้โอกาสนี้ขยายตลาดเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกามากขึ้น อย่างไรก็ตามความรุนแรงของปัญหาดังกล่าวนี้ได้ลดน้อยลงเนื่องจากการปลูกสับปะรดในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2538 เป็นช่วงนอกฤดูการผลิตและการปลูกในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2538 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2539 ผลผลิตได้รับความเสียหาย (กรมการค้าต่างประเทศ, 2538) ทำให้ปริมาณสับปะรดออกสู่ตลาดมีน้อย ราคาสับปะรดที่เกษตรกรขายได้หน้าโรงงานขยับตัวขึ้นสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สับปะรดกระป๋องที่ผลิตได้มีน้อยลงจึงสามารถส่งออกไปยังประเทศคู่ค้ารายอื่นโดยไม่ต้องพึ่งตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และยังมีการขยายตลาดแถบเอเชียเพิ่มมากขึ้น เช่น ประเทศไต้หวัน เกาหลีใต้ และฮ่องกง เป็นต้น

ยิ่งไปกว่านั้นประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศทบทวนอัตราภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดรวม 4 ครั้ง โดยอัตราภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดได้ลดลงเป็นลำดับโดยในครั้งที่ 4 ประกาศเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2543 มีอัตราร้อยละ 0.37-24.64 (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2539)

ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไปแบบใหม่ (Generalized System of Preference: GSP)

จีเอสพี (GSP) คือ ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ประเทศพัฒนาแล้ว ให้แก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศกำลังพัฒนา โดยการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้าแก่สินค้าที่อยู่ในข่ายที่ได้รับสิทธิจีเอสพี (GSP) เพื่อต้องการให้มีการเพิ่มรายได้จากการส่งออก ส่งเสริมอุตสาหกรรม และเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาโดยไม่หวังผลตอบแทนสหภาพยุโรปเริ่มให้สิทธิ จีเอสพี (GSP) แก่สินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 โดยกำหนดโครงการละ 10 ปี หลังจากโครงการที่ 2 สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2533 สหภาพยุโรปได้ขยายอายุโครงการที่ 2 ออกไปเป็นปีต่อปี สำหรับสินค้าเกษตรได้ขยายไปจนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2539 และในขณะที่สหภาพยุโรปได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการให้สิทธิจีเอสพี (GSP) ใหม่ โดยได้มีการยกเลิกเพดานโควต้าจีเอสพี (GSP) แต่ให้การลดหย่อนภาษีนำเข้าแทน อัตราลดหย่อนมากน้อยตามความอ่อนไหวของสินค้า (Sensitive Product) สหภาพยุโรปจะเริ่มใช้โครงการจีเอสพี (GSP) ใหม่ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2542 แต่ให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 เพื่อให้มีเวลาปรับตัว

สำหรับสับปะรดกระป๋องนั้นอยู่ในกลุ่มสินค้าเกษตร การส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรปได้รับสิทธิจีเอสพี (GSP) ในระบบเดิม สำหรับสับปะรดกระป๋องชนิดชิ้นและชนิดแว่นเสียภาษีในอัตราร้อยละ 12-15 ตามลำดับ และภายในโควต้านำเข้ารวมประมาณปีละ 80,170 ตัน สำหรับโครงการระบบจีเอสพี (GSP) แบบใหม่ได้มีการแบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 4 กลุ่ม ตามความอ่อนไหวของสินค้า คือ อ่อนไหวมาก (very sensitive) อ่อนไหว (sensitive) กึ่งอ่อนไหว (semi-sensitive) และไม่อ่อนไหว (non sensitive) สำหรับสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยได้จัดอยู่ในกลุ่มที่มีความอ่อนไหวมาก ได้รับการลดหย่อนจากภาษีปกติเพียงร้อยละ 15 ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มที่ต้องลดสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรลงอีกร้อยละ 50 จากอัตราภาษี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ลดลงร้อยละ 15 มีผลให้ประเทศไทยต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 19.7-23.2 (ตารางที่ 12) ซึ่งมากกว่าประเทศคู่แข่งของประเทศไทย คือประเทศเคนยา ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียซึ่งเสียภาษีร้อยละ 18.1-21.3 โดยอัตราภาษีจะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2540 และขณะนี้สหภาพยุโรปกำลังทบทวนเพื่อตัดสิทธิประเทศที่มีการใช้สิทธิจีเอสพี (GSP) สูง (most advanced beneficiary country) ออกจากการให้จีเอสพี (GSP) ซึ่งประเทศไทยมีโอกาสสูงที่จะถูกถอดจีเอสพี (GSP) เนื่องจากเป็นประเทศที่มีการใช้สิทธิจีเอสพี (GSP) สูงเป็นอันดับ 3 รองจากประเทศจีนและอินเดีย

การที่สหภาพยุโรปให้สิทธิจีเอสพี (GSP) แบบใหม่และการตัดจีเอสพี (GSP) ของประเทศไทย ในอนาคตจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเป็นอย่างมากประเทศไทยจะต้องเสียภาษีสับปะรดกระป๋องในอัตราที่สูงกว่าประเทศคู่แข่ง ทำให้ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยของประเทศคู่ค้าที่อยู่ในสหภาพยุโรป เช่น ประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น มีราคาสูงขึ้น ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเปรียบเทียบกับผู้ส่งออกรายอื่นลดลง (กรมการค้าต่างประเทศ, 2539)

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดขีดความสามารถในการแข่งขัน

ปัจจัยที่ช่วยให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องมากเป็นอันดับหนึ่งของโลกในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมานี้ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยทางด้านดิน ฟ้า อากาศ และสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้ประเทศไทยสามารถทำการเพาะปลูกสับปะรดได้หลายพื้นที่เพียงพอแก่การใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง ถึงแม้ผลผลิตต่อไร่จะไม่ได้เพิ่มมากนักแต่ต้นทุนการผลิตก็จะอยู่ในเกณฑ์ต่ำเพียงกิโลกรัมละไม่เกิน 1.50 บาท เท่านั้น

2. ปัจจัยทางด้านขนาดการถือครองที่ดินของผู้ปลูกสับปะรด เกษตรกรส่วนใหญ่ที่มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 15 ไร่ต่อครัวเรือน ทำให้การปรับตัวในการเพิ่มหรือลดผลผลิตทำได้ง่ายตามภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ และราคาตลาดโลกผิดกับลักษณะการผลิตวัตถุดิบสับปะรดในประเทศคู่แข่งอื่นที่เป็นการผลิตขนาดใหญ่ (plantion) การตัดสินใจเพิ่มหรือลดผลผลิตทำได้ช้าจึงทำให้สถานการณ์การผลิตและการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของตลาดโลกได้ง่ายและรวดเร็วกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 12 อัตราภาษีนำเข้าสับปะรดกระป๋องของสหภาพยุโรปเมื่อมีการเปลี่ยนระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ปี พ.ศ. 2540

ประเทศ	อัตราภาษี MFN	อัตราภาษี GSP แบบเก่า	อัตราภาษี GSP แบบใหม่
ไทย	21.3-21.5	12.0-15.0	19.7-23.2
เคนยา	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-51.3
อินโดนีเซีย	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-251.3
ฟิลิปปินส์	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-251.3
มาเลเซีย	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-251.3
แอฟริกาใต้	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-251.3
สวิสเซอร์แลนด์	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-251.3
MARTINIQUE	21.3-21.5	12.0-15.0	21.3- 25.1
จีน	21.3-21.5	12.0-15.0	18.1-251.3
สหรัฐอเมริกา	21.3-21.5	12.0-15.0	21.3- 25.1

ที่มา: (กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า, 2539)

3. ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดกระป๋องมีการผลิตไม่ยุ่งยากหรือสลับซับซ้อน ต้นทุนการแปรรูปส่วนใหญ่ยังเป็นค่าวัตถุดิบ ซึ่งบางช่วงมีปริมาณมากราคาถูก และค่าแรงที่มีอัตราค่าจ้างต่ำ เพราะไม่จำเป็นต้องใช้แรงงานประเภทฝีมือทำให้ที่ผ่านมาประเทศไทยสามารถผลิตสินค้าด้วยต้นทุนการผลิตต่ำสามารถแข่งขันกับผู้ผลิตต่างประเทศได้

4. ปัจจัยด้านผู้ประกอบการด้านธุรกิจเอกชนได้มีการลงทุนขยายการผลิตและการปรับปรุงเทคโนโลยีเพื่อการผลิต แข่งขันกันบุกเบิกและขยายตลาดจนทำให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกในปัจจุบัน

5. ปัจจัยทางด้านของยี่ห้อและคุณภาพสินค้าเนื่องจากผู้ประกอบการบางรายนั้นเป็นสาขาหรือบริษัทขนาดใหญ่ที่มียี่ห้อและคุณภาพของสินค้าที่ดีในตลาดโลกและมีฐานการผลิตในประเทศไทยจึงช่วยให้สามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าได้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่สำคัญของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

1. ปัญหาความไม่แน่นอนของวัตถุดิบทั้งทางด้านปริมาณ คุณภาพ และราคาโดย กล่าวคือ ปริมาณผลผลิตสับปะรดมีไม่สม่ำเสมอตลอดปี คุณภาพไม่ตรงตามที่ตลาดต้องการ การพัฒนาผลผลิตต่อไร่ยังต่ำ อีกทั้งราคาสับปะรดสดขึ้น ๆ ลง ๆ ผันผวนมาก ทำให้โรงงานไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ และมีผลกระทบต่อต้นทุนการแปรรูปเพราะสับปะรดเป็นวัตถุดิบหลักของการผลิตในสัดส่วนถึงร้อยละ 40-50 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด

2. ปัญหาการรวมตัวของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมของไทยยังไม่ดีพอ ซึ่งอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดความร่วมมือที่จะร่วมกันค้าหรือรักษาระดับราคาสับปะรดสดป้อนโรงงานหรือควบคุมคุณภาพสับปะรดสดป้อนโรงงาน และคุณภาพสับปะรดกระป๋องส่งออก หรือแข่งขันกันขายโดยการตัดราคากันอย่างที่ผ่านมา ส่งผลเสียกับผู้ประกอบการเองรวมทั้งเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดด้วย

3. ปัญหาความไม่รู้กฎระเบียบและมาตรการการค้าใหม่ ๆ ของผู้ส่งออกไทย ดังเช่น กรณีการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกากับผู้ส่งออกประเทศไทยซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และต่อไปในอนาคตเชื่อว่าประเทศนำเข้าต่าง ๆ จะนำเอามาตรการกีดกันทางการค้าในลักษณะที่ไม่ใช่ภาษีมาใช้เพิ่มขึ้นหลังข้อตกลงแกตต์รอบอุรุกวัย โดยได้เริ่มใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา

4. ปัญหาความไม่เข้มแข็งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งยังต้องพึ่งพาตลาดต่างประเทศเพียงไม่กี่ประเทศ ทำให้เมื่อเกิดปัญหาข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศแล้วรัฐบาลไม่สามารถจะตอบโต้รุนแรงและรวดเร็วได้ ดังเช่น อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยกำลังประสบอยู่ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

5. ปัญหาขาดแคลนแหล่งข้อมูลข่าวสารทางการผลิตและการตลาดที่ถูกต้องที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจวางแผนในการกำหนดนโยบายร่วมกันกับทั้งภาครัฐและเอกชนได้ เช่น ข้อมูลปริมาณการผลิตสับปะรดสด แนวโน้มด้านราคา ต้นทุนการผลิตทั้งของเกษตรกรและโรงงาน ลักษณะความต้องการของประเทศผู้ซื้อ และข้อมูลของประเทศคู่แข่งต่าง ๆ เป็นต้น

6. ปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่อุตสาหกรรมอื่น ปัญหาต้นทุนค่าวัสดุอื่น ๆ ได้แก่ กล่อง ฉลาก กระป๋อง ค่าน้ำ ค่าไฟ ตลอดจนค่าจ้างแรงงานมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น และปัญหาค่าขนส่งทางเรือที่มีราคาแพงขึ้น (พาณี, 2540)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบายของรัฐในการส่งเสริมการส่งออกอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง

มาตรการด้านการกำหนดมาตรฐานสินค้า

กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดมาตรฐานสินค้าของสับปะรดกระป๋องให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศในปี พ.ศ. 2525 เนื่องจากการแข่งขันในตลาดต่างประเทศจะต้องคำนึงถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นสำคัญ

มาตรการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสับปะรดเพื่อส่งโรงงาน

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสับปะรดโรงงาน และให้ผู้ปลูกมาจดทะเบียนพื้นที่เพาะปลูกเพื่อควบคุมปริมาณการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงาน และตลาดทั่วไป แต่เท่าที่ผ่านมายังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะเกษตรกรยังไม่เห็นประโยชน์ของการจดทะเบียนและรัฐบาลไม่มีมาตรการที่ชัดเจน
2. กรมวิชาการเกษตรได้จัดตั้งสถานีพืชสวนในจังหวัดเพชรบุรี ในปี พ.ศ. 2535 เพื่อทำการวิจัยพันธุ์ที่เหมาะสมกับการแปรรูปให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงงาน

แผนพัฒนาสับปะรด

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 อนุมัติวงเงินรวม 402.3 ล้านบาท ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสับปะรด เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงการผลิตกับตลาด โดยผ่านระบบข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้าระหว่างเกษตรกรที่จดทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตร 17,000 ราย กับโรงงานอุตสาหกรรมสับปะรด 18 แห่ง ในพื้นที่ 13 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ตราด อุทัยธานี ลำปาง หนองคาย และนครพนม โดยมีวิธีดำเนินการ คือ จัดระบบการผลิต การตลาด พัฒนาการผลิตและถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและจัดระบบข้อมูลสนับสนุนการผลิตและการตลาด ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (ปี พ.ศ. 2542-2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการช่วยเหลือเกษตรผู้ปลูกสับปะรด

คณะรัฐมนตรีมีมติ ในวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2542 อนุมัติโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดปี พ.ศ. 2542 โดยที่โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถขายสับปะรดในราคาที่สูงขึ้น และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สับปะรดมีเงินทุนหมุนเวียน ในการรับซื้อสับปะรดจากเกษตรกรเพื่อใช้ในการผลิตสับปะรดกระป๋องตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยมอบหมายให้องค์การคลังสินค้า (อคส.) กู้ยืมเงินจาก ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ในวงเงิน 1,500 ล้านบาท และโครงการนี้มีกำหนดระยะเวลา ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2542 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

จากผลการดำเนินงานพบว่า งบประมาณที่ใช้ในการรับจำนำสินค้าในโครงการนี้ใช้เพียง 190 ล้านบาท จากวงเงินทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าเงื่อนไขไม่จูงใจให้โรงงานเข้าร่วมโครงการ โดยมีสาเหตุหลัก คือ ราคาตลาดรับซื้อสับปะรด ณ โรงงานถูกกว่า ราคารับซื้อสับปะรดสดจากเกษตรกร โรงงานที่เข้าร่วมโครงการแทรกแซงตลาดสับปะรดของคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรไม่เสียดอกเบี้ย ในการรับจำนำสับปะรดกระป๋อง เมื่อเทียบกับโครงการช่วยเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด จึงทำให้โครงการนี้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

โครงการแทรกแซงตลาดสับปะรด

คณะกรรมการ คชก. มีมติเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 อนุมัติเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ยจำนวน 250 ล้านบาท เพื่อให้ อคส. ดำเนินการแทรกแซงตลาดสับปะรด ปี พ.ศ. 2543 โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

- ให้ อคส. รับซื้อสับปะรดจากเกษตรกร สถาบันการเกษตรกรจำนวน 50 ล้านบาท เพื่อกระจายผลผลิตไปยังนอกแหล่งผลผลิต โดยมีระยะเวลาโครงการตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2543
- ให้ อคส. รับจำนำสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรดเข้มข้นจากโรงงานแปรรูปสับปะรดกระป๋องจำนวน 200 ล้านบาท โดยให้โรงงานที่เข้าร่วมโครงการรับซื้อสับปะรดจากเกษตรกร สถาบันการเกษตรกรในราคากิโลกรัมละ 2.61 บาท ระยะเวลาโครงการตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2543 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งการตลาดของประเทศไทยในการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ส่วนที่ 3 เป็นผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเมื่อมีการใช้มาตรการทางการค้าต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาด

ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งการตลาดการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยและฟิลิปปินส์ โดยพิจารณาตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ใช้ข้อมูลปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534-2545 (ตารางที่ 13 ตารางที่ 14 และตารางที่ 15)

ตารางที่ 13 สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปีพ.ศ. 2534-2545 เทียบเป็นช่วง ๆ ละ 4 ปี

	ประเทศไทย		ประเทศฟิลิปปินส์	
ช่วงที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2538–2541	**(ตัน)**	**(ร้อยละ)**	**(ตัน)**	**(ร้อยละ)**
ผลทั้งหมด	-79,808.30	100	-3,707.28	100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	-46,168.50	57.85	-37,347.07	1,007.40
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	-33,639.80	42.15	33,639.80	-907.40
ช่วงที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2541 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2542–2545				
ผลทั้งหมด	13,935.85	100	10,009.90	100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	9,163.28	65.75	14,782.47	147.68
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	4,772.57	34.25	-4,772.57	-47.68

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14 สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ ในตลาดประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปีพ.ศ. 2534-2545 เทียบเป็นช่วง ๆ ละ 4 ปี

	ประเทศไทย		ประเทศฟิลิปปินส์	
ช่วงที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2538–2541	(ตัน)	(ร้อยละ)	(ตัน)	(ร้อยละ)
ผลทั้งหมด	-11,196.15	100	1,260.91	100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	-7,302.28	65.22	-2,632.97	-208.82
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	-3,893.87	34.78	3,893.87	308.82
ช่วงที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2541 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2542–2545				
ผลทั้งหมด	4,388.94	100	-2,752.33	100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	1,045.83	23.83	590.79	-21.47
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	3,343.12	76.17	-3,343.12	121.47

ที่มา: (จากการคำนวณ)

ตารางที่ 15 สรุปผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย และฟิลิปปินส์ ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ระหว่างปีพ.ศ. 2534-2545 เทียบเป็นช่วง ๆ ละ 4 ปี

	ประเทศไทย		ประเทศฟิลิปปินส์	
ช่วงที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2538–2541	(ตัน)	(ร้อยละ)	(ตัน)	(ร้อยละ)
ผลทั้งหมด	-91,004.45	100	-2,446.37	100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	-25,704.76	28.25	-18,571.78	759.16
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	-65,207.84	71.65	15,753.18	-643.94
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของตลาด	-91.84	0.10	372.24	-15.22
ช่วงที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2541 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2542–2545				
ผลทั้งหมด	18,324.79	100	7,257.57	100
ผลจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด	8,330.17	45.46	11,209.65	154.45
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด	11,353.80	61.96	-5,402.39	-74.44
ผลจากการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของตลาด	-1,359.18	-7.42	1,450.32	19.98

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการคำนวณสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกา และ ตลาดญี่ปุ่น ช่วงที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2541 และช่วงที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2538-2541 เทียบกับ ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2545 ดังนี้

ในช่วงที่ 1 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างประเทศไทยกับฟิลิปปินส์ ปรากฏว่า ผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของทั้ง 2 ประเทศลดลงเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดลดลง และผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดของประเทศไทยลดลง แต่ประเทศฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้น แสดงว่าความต้องการในการบริโภคสับปะรดกระป๋องในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาลดลง และความสามารถในการแข่งขันในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาของประเทศไทยลดลง ในตลาดประเทศญี่ปุ่น ปรากฏว่า ผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของ ประเทศไทยลดลงในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดของประเทศไทยลดลง แต่ของประเทศฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้น และผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดของทั้ง 2 ประเทศจะลดลง แสดงว่าความต้องการในการบริโภคสับปะรดกระป๋องในตลาดประเทศญี่ปุ่นลดลง และความสามารถในการแข่งขันในตลาดประเทศญี่ปุ่นของประเทศไทยลดลง และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ปรากฏว่า ผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดของประเทศไทยลดลง 91,004.45 ตัน ในจำนวนนี้ เป็นผลมาจากการเสียประโยชน์ อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดลดลง 25,704.76 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 28.25 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดลดลง 65,207.84 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 71.65 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดลดลง 91.84 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดลดลง 2,446.37 ตัน ในจำนวนนี้เป็นผลมาจากการเสียประโยชน์ อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดลดลง 18,571.78 ตัน หรือ คิดเป็นร้อยละ 759.16 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด แต่ได้ประโยชน์อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 15,753.18 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 643.94 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดเพิ่มขึ้น 372.24 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.22 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในช่วงที่ 2 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างประเทศไทยกับฟิลิปปินส์ ปรากฏว่า ผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของทั้ง 2 ประเทศเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น และผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดของประเทศไทยเพิ่มขึ้น แต่ประเทศฟิลิปปินส์ลดลง แสดงว่าความสามารถในการแข่งขันในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในตลาดประเทศญี่ปุ่น ปรากฏว่า ผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดของ ทั้ง 2 ประเทศเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น และผลมาจากการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดของประเทศไทยเพิ่มขึ้น แต่ประเทศฟิลิปปินส์ลดลง แสดงว่าความสามารถในการแข่งขันในตลาดประเทศญี่ปุ่นของประเทศไทยเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ปรากฏว่า ผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเพิ่มขึ้น 18,324.79 ตัน ในจำนวนนี้ เป็นผลมาจากการเสียประโยชน์อันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดลดลง1,359.18 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.42 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด แต่ได้ประโยชน์อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 8,330.17 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.46 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และอันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น 11,353.80 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.96 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเพิ่มขึ้น 7,257.57 ตัน ในจำนวนนี้ เป็นผลมาจากการเสียประโยชน์อันเนื่องมาจากการแข่งขันในตลาดลดลง 5,402.39 ตัน หรือ คิดเป็นร้อยละ 74.44 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด แต่ได้ประโยชน์อันเนื่องมาจากขนาดของตลาดเพิ่มขึ้น 11,209.65 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 154.45 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด และอันเนื่องมาจากการกระจายตัวของตลาดเพิ่มขึ้น 1,450.32 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 19.98 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย โดยพิจารณาตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ และใช้วิธีการประมาณค่าสถิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least squares) สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532-2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติของสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลตั้งแต่ปีพ.ศ. 2532-2545 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังสมการ ที่ 1 ดังนี้

$$\text{Log } Ed_u = 3.36 - 0.7355\text{Log } P_i + 0.845\text{Log } P_c + 0.022\text{Log GDP} - 0.2541D_1 + 0.0401D_2 \quad (1)$$

$$(1.07)^{ns} \quad (-0.77)^{ns} \quad (0.54)^{ns} \quad (0.02)^{ns} \quad (-1.82)^{ns} \quad (0.28)^{ns}$$

$R^2 = 0.718$; R^2-adjust = 0.541

$F = 4.03$; D.W. = 2.47

$n = 14$

กำหนดให้

Ed_u = ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

P_i = ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

P_c = ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

GDP = รายได้ต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา

D_1 = มาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา

D_2 = ผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณี เกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544

หมายเหตุ

ค่าในวงเล็บ คือ ค่าที่ (t-ststistics) ของค่าสัมประสิทธิ์

ns = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นน้อยกว่าร้อยละ 90

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากสมการ (1) แสดงให้เห็นว่า สมการอุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) ซึ่งกำหนดให้ขึ้นอยู่กับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (P_i) ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (P_c) รายได้ต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDP) มาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา (D_1) และผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในสหรัฐอเมริกา กรณี เกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 (D_2) โดยที่ตัวแปรดังกล่าวนี้สามารถอธิบายอุปสงค์ส่งออกได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ของสมการมีค่าร้อยละ 71.8 แสดงถึงความแปรปรวนของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา สามารถอธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรอิสระร้อยละ 71.8 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 29.2 เป็นอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ความเชื่อถือได้ของตัวแปรอิสระดังกล่าวทั้งหมดที่อธิบายอุปสงค์พิจารณาได้จากค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics) ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนการทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Serial Correlation) ปรากฏว่า ค่าเดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson : D.W.) เท่ากับ 2.47 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความอิสระกัน ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมในการวิเคราะห์นี้

ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต่าง ๆ ในแบบจำลองสามารถอธิบายได้ดังนี้

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) มีความสัมพันธ์ในทิศตรงกันข้ามกับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (P_i) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ 0.7355 หมายความว่า ถ้าราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (P_i) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.7355 ในทิศตรงกันข้ามเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (P_c) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 0.845 หมายความว่า ถ้าราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (P_c) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.845 ในทิศทางเดียวกันเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDP) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 0.022 หมายความว่า ถ้ารายได้ต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.022 ในทิศทางเดียวกันเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) มีความสัมพันธ์ในทิศตรงกันข้ามกับมาตรการทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา (D_1) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ 0.2541 หมายความว่า ถ้ามาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา (D_1) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.2541 ในทิศตรงกันข้ามเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) มีความสัมพันธ์ในทิศตรงกันข้ามกับผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณี เกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 (D_2) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 0.0401 หมายความว่า ถ้าผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณีเกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 (D_2) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (Ed_u) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.0401 ในทิศเดียวกันเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติของสมการอุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 - 2545 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังสมการ ที่ 2 ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{Log } Ed_j = -23.3 - 0.85\text{Log } P_i - 0.24\text{Log } P_c + 5.01\text{Log GDP} - 0.252\ D_3 \qquad (2)$$

$$(-1.87)^{ns} \quad (-0.61)^{ns} \quad (-0.17)^{ns} \quad (2.73)^{*} \quad (-3.11)^{*}$$

$R^2 = 0.745$; R^2-adjust = 0.632

$F = 6.58$; D.W. = 1.79

$n = 14$

กำหนดให้

Ed_j = ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

P_i = ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

P_c = ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น

GDP = รายได้ต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น

D_3 = ผลกระทบจากการลดอัตราภาษีศุลการกรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์

จากสมการ (2) แสดงให้เห็นว่า สมการอุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) ซึ่งกำหนดให้ขึ้นอยู่กับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_i) ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_c) รายได้ต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น (GDP) และผลจากการลดอัตราภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์ (D_3) โดยที่ตัวแปรดังกล่าวนี้สามารถอธิบายอุปสงค์ส่งออกได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ของสมการมีค่าร้อยละ 74.5 แสดงถึงความแปรปรวนของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น สามารถอธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรอิสระร้อยละ 74.5 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 25.5 เป็นอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ความเชื่อถือได้ของตัวแปรอิสระดังกล่าวทั้งหมดที่อธิบายอุปสงค์พิจารณาได้จากค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics) ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนการทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอนุกรม (Serial Correlation) ปรากฏว่า ค่าเดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson : D.W.) เท่ากับ 1.79 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความอิสระกัน ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมในการวิเคราะห์นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากค่าสัมประสิทธ์ของราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น(P_f) มีค่าเป็นลบซึ่งไม่ตรงตามทฤษฎีจึงทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว (Correlation) ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_i) กับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_f) มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.95 หมายความว่า ราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Pi) กับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_f) มีความสัมพันธ์ต่อกันมากและอาจเกิดความผิดพลาดขึ้นได้ในการวิเคราะห์สมการอุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น จึงจำเป็นต้องทำการตัดราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_f) เพื่อทำให้ผลการวิเคราะห์เกิดความผิดพลาดให้น้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังสมการ ที่ 3 ดังนี้

$$\text{Log } Ed_j = -24.4 - 1.07\text{Log } P_i + 5.17\text{Log GDP} - 0.247\, D_3 \qquad (3)$$
$$(-2.42)^{*} \quad (-2.99)^{*} \quad (3.45)^{**} \quad (-3.47)^{**}$$

$R^2 = 0.744$; R^2-adjust = 0.668

F = 9.70 ; D.W. = 1.80

n = 14

จากสมการ (3) แสดงให้เห็นว่า สมการอุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) ซึ่งกำหนดให้ขึ้นอยู่กับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_i) รายได้ต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น (GDP) และผลจากการลดอัตราภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยตามพันธกรณีของแกตต์ (D_3) โดยที่ตัวแปรดังกล่าวนี้สามารถอธิบายอุปสงค์ส่งออกได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ของสมการมีค่าร้อยละ 74.4 แสดงถึงความแปรปรวนของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น สามารถอธิบายได้ด้วยความแปรปรวนของตัวแปรอิสระร้อยละ 74.4 ส่วนที่เหลือ อีกร้อยละ 25.6 เป็นอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ความเชื่อถือได้ของตัวแปรอิสระดังกล่าวทั้งหมดที่อธิบายอุปสงค์พิจารณาได้จากค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (F-statistics) ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนการทดสอบสหสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอนุกรม (Serial Correlation) ปรากฏว่า ค่าเดอร์บิน-วัตสัน (Durbin-Watson : D.W.) เท่ากับ 1.80 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความอิสระกัน ซึ่งอยู่ในช่วงที่ไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมในการวิเคราะห์นี้

ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต่าง ๆ ในแบบจำลองสามารถอธิบายได้ดังนี้

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) มีความสัมพันธ์ในทิศตรงกันข้ามกับราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_j) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ 1.07 หมายความว่า ถ้าราคาส่งออก (F.O.B.) สับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (P_j) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.021 ในทิศตรงกันข้ามเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันรายได้ต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น (GDP) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 5.17 หมายความว่า ถ้ารายได้ต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น (GDP) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 5.17 ในทิศทางเดียวกันเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) มีความสัมพันธ์ในทิศตรงกันข้ามกับผลจากการลดอัตราภาษีศุลการกรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์ (D_3) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบเท่ากับ 0.247 หมายความว่า ถ้าผลจากการลดอัตราภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์ (D_3) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์ส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (Ed_j) เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.247 ในทิศตรงกันข้ามเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นเมื่อมีการใช้มาตรการต่าง ๆ

การวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นเมื่อมีการใช้มาตรการต่าง ๆ จะใช้ความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องที่คำนวณได้จากการวิเคราะห์อุปสงค์เพื่อการส่งออก โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$Pt_u = (1+t_u)Pm_u \quad (4)$$

$$\%\Delta P_u = [(Pt_u - Pm_u)/ Pm_u] \times 100 \quad (5)$$

$$\%\Delta Q_u = Ep_u \times \%\Delta P_u \quad (6)$$

โดยที่

Pt_u = ราคาสับปะรดกระป๋องหลังมีการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า

Pm_u = ราคาสับปะรดกระป๋องก่อนมีการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า

t_u = อัตราภาษีที่เปลี่ยนแปลงเมื่อมีการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า $(t_2 - t_1)$

t_2 = อัตราการเก็บภาษีศุลกากรหลังการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า

t_1 = อัตราการเก็บภาษีศุลกากรก่อนการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า

$\%\Delta P_u$ = อัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาเมื่อมีการใช้มาตรการ

$\%\Delta Q_u$ = อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศคู่ค้าเมื่อมีการใช้มาตรการทางการค้า

Ep_u = ค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของประเทศคู่ค้าก่อนการใช้มาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า

ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อมีการใช้มาตรการทางการค้า

การวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยอาศัยความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออก ซึ่งได้จากการวิเคราะห์อุปสงค์ส่งออก มาทำการวิเคราะห์หาผลอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกเมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาใช้มาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาด ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

Pm_u = 587 เหรียญต่อตัน

t_u = ร้อยละ 25.88

t_2 = ร้อยละ 26.95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

t_1 = ร้อยละ 1.07

Ep_u = -0.7355

ดังนั้น

Pt_u = 738.92 เหรียญต่อตัน

$\%\Delta P_u$ = ร้อยละ 25.88

$\%\Delta Q_u$ = ร้อยละ -19.03

แสดงให้เห็นว่าจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดเฉลี่ยคิดเป็นอัตราภาษีร้อยละ 26.95 มีผลทำให้ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเฉลี่ยของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนจากเดิม 578 เหรียญต่อตันเป็น 738.92 เหรียญต่อตัน หรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.88 ส่งผลกระทบทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 19.03 และผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณี เกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ไม่ส่งผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาหรือมีผลน้อยมาก เพราะไม่ส่งผลทำให้อัตราภาษีเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องไปประเทศญี่ปุ่นจากผลกระทบจากการลดอัตราภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์

การวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น โดยอาศัยความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออก ซึ่งได้จากการวิเคราะห์อุปสงค์ส่งออกมาทำการวิเคราะห์หาผลการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกจากการลดอัตราภาษีศุลกากรหลังมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย ตามพันธกรณีของแกตต์ ผลวิเคราะห์เป็นดังนี้

ในขั้นสูง

Pm_j = 111,090.57 เยนต่อตัน

t_j = ร้อยละ –3

t_2 = ร้อยละ 27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

t_1 = ร้อยละ 30

Ep_u = -1.07

ดังนั้น

Pt_j = 107,757.85 เยนต่อตัน

$\%\Delta P_u$ = ร้อยละ –3

$\%\Delta Q_u$ = ร้อยละ 3.21

ในขั้นต่ำ

t_j = ร้อยละ –4.5

t_2 = ร้อยละ 25.5

t_1 = ร้อยละ 30

Ep_u = -1.07

ดังนั้น

Pt_j = 106,091.49 เยนต่อตัน

$\%\Delta P_u$ = ร้อยละ –4.5

$\%\Delta Q_u$ = ร้อยละ 4.82

แสดงให้เห็นว่าเมื่อประเทศญี่ปุ่นมีการลดภาษีศุลกากรลงตามพันธกรณีของแกตต์ทำให้ประเทศไทยเสียภาษีศุลกากรสับปะรดกระป๋องที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นในขั้นสูงร้อยละ 27 ซึ่งลดลงจากอัตราภาษีศุลกากรก่อนมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยร้อยละ 3 มีผลทำให้ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนไปจากเดิม 111,090.57 เยนต่อตันเป็น 107,757.85 เยนต่อตัน หรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ส่งผลกระทบทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.21

แสดงให้เห็นว่าจากการที่ประเทศญี่ปุ่นมีการลดภาษีศุลกากรลงตามพันธกรณีของแกตต์ทำให้ประเทศไทยเสียภาษีศุลกากรในขั้นต่ำร้อยละ 25.5 ซึ่งลดลงจากอัตราภาษีศุลกากรก่อนมีการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยร้อยละ 4.5 มีผลทำให้ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนไปจากเดิม 111,090.57 เยนต่อตันเป็น 106,091.49 เยนต่อตัน หรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ส่งผลกระทบทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.82

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การปลูกสับปะรดของไทยดำเนินการโดยเกษตรกรรายย่อยจึงทำให้สามารถขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นและลดลงง่าย สับปะรดสดที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) จะถูกส่งไปทำการแปรรูปเป็นสับปะรดกระป๋องเพื่อการส่งออก และนับเป็นอุตสาหกรมที่มีความสามารถในการผลิตและทำมูลค่าส่งออกเป็นสัดส่วนสูงที่สุดจากอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้ทั้งหมด และเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดในโลกโดยมีประเทศฟิลิปปินส์เป็นคู่แข่งที่สำคัญ ส่วนประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ ผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยยังมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านตลาดส่งออกได้อย่างรวดเร็วตามภาวะตลาด และข้อจำกัดทางการค้าต่าง ๆ ได้พอสมควร การใช้มาตรฐานสินค้าและมาตรการด้านสุขอนามัยเป็นมาตรการการกดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า มีผลต่ออุตสาหกรรมของประเทศไทยที่ไม่รุนแรงมากนัก แต่มาตรการซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบรุนแรง คือ การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด

การศึกษาในครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการนำเข้าสับปะรดกระป๋องจากประเทศไทยในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตลอดจนมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และการลดภาษีศุลกากรลงตามพันธกรณีของแกตต์ โดยทำการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด อุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

ผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยกับประเทศฟิลิปปินส์ในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ในช่วงที่ 1 เปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2534-2537 และปีพ.ศ. 2538-2541 พบว่ามีผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยลดลง เพราะเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด การแข่งขันในตลาด และการกระจายตัวของตลาดลดลง ด้วยเหตุที่ทางประเทศสหรัฐอเมริกาได้ใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดกับประเทศไทย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 ซึ่งประเทศไทยต้องเสียภาษีในอัตราที่มากขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยอย่างรุนแรงทำให้ประเทศไทยเสียส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างมาก สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีผลของการเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยลดลง เพราะเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดลดลง แต่ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาด และการกระจายตัวของตลาดเพิ่มขึ้น ในช่วงที่ 2 เปรียบเทียบระหว่างปีพ.ศ. 2538-2541 และปี พ.ศ. 2542-2545 พบว่าประเทศไทยมีผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เพราะเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของตลาดลดลง ในขณะที่ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาดและการแข่งขันในตลาดเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุที่ทางประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกเก็บภาษีจากประเทศไทยในอัตราที่น้อยลง จึงส่งผลให้ประเทศไทยได้ส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา สำหรับประเทศฟิลิปปินส์มีผลของการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เพราะเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันในตลาดลดลง ในขณะที่ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงขนาดของตลาด และการกระจายตัวของตลาดเพิ่มขึ้น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออก คือ ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทย ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศฟิลิปปินส์ และรายได้ประชาชาติต่อหัวของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรดังกล่าวเท่ากับ –0.7355 0.845 และ 0.022 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องของประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศฟิลิปปินส์ เป็นตัวแปรสำคัญที่สะท้อนผลการขยายตัวของการส่งออกของประเทศไทย ส่วนราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องเป็นตัวแปรที่สะท้อนให้เห็นผลจากการแข่งขันของประเทศไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาและมีผลมากกว่าตัวแปรรายได้ประชาชาติ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ปรากฏว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 26.95 เป็นผลทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.88 ส่งผลต่อปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยลดลงร้อยละ 19.03 และผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณี เกิดการก่อวินาศกรรมเมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 พบว่าไม่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้อัตราภาษีมีการเปลี่ยนแปลง แต่จะมีผลทางด้านความปลอดภัยจากสินค้าซึ่งประเทศไทยเองก็มีมาตรฐานการผลิตที่เป็นที่ยอมรับของประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่แล้ว

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์เพื่อการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออก คือ ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น รายได้ประชาชาติต่อหัวของประเทศญี่ปุ่น โดยมีค่าความยืดหยุ่นของตัวแปรดังกล่าวเท่ากับ –1.07 และ 5.17 ตามลำดับ จากค่าความยืดหยุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ได้แสดงให้เห็นว่ารายได้ประชาชาติเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายตัวของตลาด ส่วนราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเป็นตัวแปรสะท้อนให้เห็นผลจากการแข่งขันของประเทศไทยในตลาดประเทศ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบจากการลดภาษีศุลกากร พบว่า การลดภาษีศุลกากรของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 3-4.5 ตามชนิดของสับปะรดกระป๋องส่งผลให้ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.21-4.82 ตามลำดับ

ผลการศึกษาสินค้าสับปะรดกระป๋องทั้งหมดที่กล่าวมา พบว่า การเพิ่มขึ้นของราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์จะช่วยส่งผลให้การการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และการเปลี่ยนแปลงระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในประเทศสหรัฐอเมริกาจะส่งผลให้ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยสูงขึ้นมาก ในขณะเดียวกันประสิทธิภาพของการแข่งขันก็จะลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนมีการใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ส่วนประเทศญี่ปุ่นราคาสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยเป็นตัวแปรที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกและสะท้อนถึงการแข่งขัน และเมื่อประเทศญี่ปุ่นมีการลดภาษีศุลกากรลงทำให้ราคาส่งออกของประเทศไทยลดต่ำลงส่งผลให้ประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากมาตรการต่าง ๆ ที่มีต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากความล้มเหลวของนโยบายการแทรกแซงราคา รัฐบาลควรปรับระบบการผลิตสับปะรดของเกษตรกรไปสู่การวางแผนการผลิตร่วมกันระหว่างกลุ่มเกษตรกร และกลุ่มผู้ประกอบการแปรรูป โดยมีองค์กรของรัฐบาลเป็นผู้คอยประสานงานเพื่อกำหนดเป้าหมายในภาคการผลิตสับปะรดของเกษตรกรและภาคความต้องการวัตถุดิบของโรงงานให้ตรงกัน และมีช่วงเวลาของการกระจายอุปทานผลผลิตในแต่ละปีให้นานออกไป ทั้งนี้อาจทำได้โดยการกำหนดเขตของการส่งเสริมการผลิตสับปะรดโรงงานเพื่อการประหยัดต้นทุนในการขนส่งและการส่งเสริมทางวิชาการเพื่อลดความไม่แน่นอนในอุปทานวัตถุดิบที่จะเข้าสู่โรงงานแต่ละแห่ง

2. สร้างแรงจูงใจและให้การสนับสนุนผู้ส่งออกหรือผู้แปรรูปในการเปิดตลาดใหม่ ๆ เพื่อกระจายตลาดของสินค้าให้กว้างยิ่งขึ้น เพราะการถูกเพิกถอนสิทธิพิเศษทางการค้าจากสหภาพยุโรปย่อมส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยไปยังตลาดดังกล่าว ทั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้การสนับสนุนควรดำเนินการผ่านทางหน่วยงานทางการค้าของรัฐบาลที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกไปพร้อม ๆ กับการเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมกับภาครัฐในการจัดแสดงสินค้าประเทศไทยในต่างประเทศที่คาดว่าจะมีลู่ทางทางการตลาดที่ดี โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่ผู้บริโภคมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น

3. ควรจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรดอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการผลิตและการแปรรูปอย่างยั่งยืนในอนาคตโดยมอบให้สถาบันที่ชำนาญในด้านการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายเป็นผู้จัดทำ และควรจัดให้มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ในการประสานงานกับภาครัฐและเอกชน และรวมทั้งทำหน้าที่ในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งในด้านการผลิตการตลาดและการค้า ซึ่งจะทำให้การวางแผนในการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งระบบดังกล่าว สามารถดำเนินการในเชิงปฏิบัติได้ และเกิดความต่อเนื่อง

4. หาทางเจรจาต่อรองเรื่องการกำหนดระยะเวลาเรียกเก็บอากรที่ชัดเจนเนื่องจากการเรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดนั้นไม่มีระยะเวลาที่ชัดเจนและเมื่อการสิ้นสุดการเรียกเก็บอากรมาครบ 5 ปีแล้ว ควรมีระยะเวลาของการหยุดพักการเรียกเก็บอากรบ้างอย่างน้อย 1 ปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกที่ถูกมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด ปรับตัวเองและ และสร้างโอกาสการส่งออกสับปะรดกระป๋องในตลาดประเทศใหม่ ๆ

5. พัฒนาบุคลากรในภาคเอกชนให้สามารถรับมือกับปัญหามาตรการการต่อต้านการทุ่มตลาด และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยพัฒนาระบบการส่งออก มาตรการกฎระเบียบมาตรฐานต่าง ๆ และข้อพิพาทที่เกิดขึ้นกับประเทศคู่ค้า เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหาร และส่งเสริมการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดส่งบุคลากรของภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปอบรมยังต่างประเทศเพื่อเรียนรู้ระบบมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดให้สามารถเป็นผู้เข้ามาจัดการติดต่อและประสานงานกับต่างประเทศทำหน้าที่ประสานงานกับภาคเอกชนอย่างใกล้ชิด และมีระบบเตือนภัยล่วงหน้าโดยตรง เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ก่อนถูกผลกระทบจากมาตรการต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้า

6. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกันระหว่างเอกชน เมื่อผู้ส่งออกได้รับผลกระทบจากมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดควรร่วมมือกันระหว่างเอกชนและภาครัฐบาลเพื่อบรรเทาปัญหาในการระดมเงินทุนที่จำเป็นต้องใช้จ่ายในการต่อสู้และใช้ในการดำเนินงานและสร้างกลไกความร่วมมือที่เข้มแข็งในการส่งออกสับปะรดกระป๋องและเปิดการเจรจากับตลาดใหม่ ๆ ในขณะที่เกิดข้อพิพาทกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เพื่อลดการพึ่งพาตลาดหลักลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กรมการค้าต่างประเทศ. 2538. **มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและตอบโต้การอุดหนุน.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมการค้าต่างประเทศ. 2539. **สรุปผลงานที่ขอประเมินเรื่องที่ 3 กฎหมายและการดำเนินการมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2531ก. **การค้าสับปะรดกระป๋องในสหรัฐอเมริกา.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2531ข. **การค้าสับปะรดกระป๋องในสหรัฐอเมริกา.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2531ค. **รายงานการศึกษาวิเคราะห์เรื่องแนวโน้มตลาดสับปะรดกระป๋องของไทยในญี่ปุ่นหลังการยกเลิกโควต้านำเข้า.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2532. **โครงสร้างต้นทุนการผลิตสับปะรดกระป๋องของไทย.** (อัดสำเนา)

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2537. **แกตต์กับการเจรจารอบอุรุกวัย.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2538. **โอกาสของสินค้าเกษตรที่สำคัญบางรายการของไทยหลังการเปิดตลาด.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2539. **การทุ่มตลาด.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทรวงพาณิชย์. 2543. **รายงานสภาวะการตลาดส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย.** กรุงเทพมหานคร. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กองสิทธิประโยชน์ทางการค้า. 2539. **โครงการ GSP ใหม่สำหรับสินค้าเกษตรของสหภาพยุโรป.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2524. **รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเฉพาะประเภท.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงอุตสาหกรรม.

จินดารัฐ วีระวุฒิ. 2533. วิจารณ์เรื่อง "ผลกระทบต่อระยะปลูกต่อการเจริญเติบโต การดูดธาตุอาหาร การกระจายขนาดผล และผลผลิตของสับปะรด". **วิทยาสารเกษตรศาสตร์.** 24: น. 33-43

ดวงฤดี ศิริเสถียร. 2539. **การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชัยวัฒน์ คนจริง และคณะ. 2539. **โครงการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรส่งออก.** ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรัชญา พุดน้อย. 2537. **มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกาที่มีผลกระทบต่อการส่งออกของไทย.** กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พาณี ปัทมวิภาค. 2540. **การวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย.** กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เยาวรัตน์ ศรีวรานันท์. 2540. **ผลกระทบของมาตรการการค้าของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทย.** กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2537ก. **ข้อมูลการผลิตการตลาดสับปะรดโรงงาน.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2537ข. **แกตต์กับการเจรจารอบอุรุกวัย.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2541. **ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตสับปะรด.** กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (อัดสำเนา)

สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป. 2544. **ความสำคัญของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด.** (อัดสำเนา)

สราวุธ พัฒนาพานิชกุล. 2539. **ปัญหาและทิศทางอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง.** กรุงเทพมหานคร: กรมการค้าภายใน, กระทรวงพาณิชย์.

สุรักษ์ บุนนาค และวันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2534. **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิชย์จำกัด.

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. 2544. **ผลผลิตของประเทศไทยและประเทศผู้ผลิตที่สำคัญบางประเทศ พ.ศ. 2539-2543.** องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. (อัดสำเนา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. 2544. **การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศต่าง ๆ พ.ศ. 2541-2543**. องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. (อัดสำเนา)

อารยะ ลายประวัติ. 2537. **การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การสั่งเข้าสับปะรดกระป๋องของไทยและการพยากรณ์**. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกวุฒิ สหยา. 2531. **การศึกษาการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทย**. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Ochsner G.L. and G.L.Cramer. 1975. "An Economic Analysis of Export Market for Montana Wheat". **Montana Agricultural Experiment Station Bulletin.** (March 1975): pp. 17.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์สมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

ตารางผนวกที่ 1 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา

ปี พ.ศ.	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (ตัน)	ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (ดอลล์ล่าต่อกิโลกรัม)	ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (ดอลล์ล่าต่อกิโลกรัม)	รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา (ดอลล์ล่าต่อคน)	ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา (ร้อยละ)
2532	136,220.40	0.5118	0.5733	22,192.53	4.8
2533	128,018.80	0.5214	0.6008	23,217.44	5.4
2534	121,625.20	0.6318	0.6184	23,694.59	4.2
2535	174,076.80	0.6544	0.6494	24,744.10	3
2536	172,014.30	0.5748	0.6672	25,737.37	3
2537	154,150.10	0.5012	0.5621	27,070.22	2.1
2538	99,474.00	0.5246	0.5676	28,134.50	2.2
2539	78,032.20	0.6887	0.6379	29,432.68	1.9
2540	75,680.40	0.6632	0.6661	31,037.65	1.9
2541	49,446.60	0.7208	0.7023	32,487.98	1.2
2542	116,413.60	0.6902	0.7245	34,010.41	1.4
2543	82,781.20	0.5503	0.6851	35,692.07	2.1
2544	75,991.30	0.5720	0.5965	35,400.98	2.4
2545	83,190.50	0.6460	0.6261	36,548.64	1.2

ที่มา: (องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาติ, 2546 และองค์การสหประชาติ, 2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่น ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่น

ปี พ.ศ.	ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (กิโลกรัม)	ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (เยนต่อกิโลกรัม)	ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (เยนต่อกิโลกรัม)	รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่น (เยนต่อคน)	ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่น (ร้อยละ)
2532	9,679,799	123.6559	157.8690	3,328,203.46	2.3
2533	26,611,840	119.0540	141.8288	3,578,838.68	2.8
2534	31,193,390	120.9699	138.5286	3,785,333.98	3.3
2535	30,484,327	121.0946	138.5447	3,870,615.66	1.7
2536	39,878,243	90.1470	118.6575	3,897,452.54	1.3
2537	46,938,910	78.0465	84.5309	3,929,022.21	0.2
2538	36,547,538	71.2600	76.3819	3,966,996.09	-0.5
2539	26,420,977	94.3597	100.4032	4,061,720.74	-0.8
2540	21,248,013	103.3102	109.7707	4,139,462.20	0.3
2541	19,493,737	115.6413	121.9219	4,080,650.27	-0.1
2542	28,342,614	109.0889	115.2130	4,041,350.18	-1.4
2543	30,028,313	76.2461	84.7959	4,047,718.14	-2.0
2544	34,248,256	82.0383	94.5344	3,952,442.28	-1.2
2545	28,646,857	96.9582	108.5193	3,927,874.13	-1.4

ที่มา: (องค์กรส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของญี่ปุ่น, 2546และองค์การสหประชาติ, 2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์สมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์สมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

Regression Analysis: log Q versus log Pi, log Pc, log GDP, d1, d2

The regression equation is
log Q = 5.07 - 0.735 log Pi + 0.84 log Pc + 0.02 log GDP - 0.254 d1 + 0.040 d2

Predictor	Coef	SE Coef	T	P
Constant	5.066	4.729	1.07	0.315
log Pi	-0.7355	0.9576	-0.77	0.465
log Pc	0.845	1.564	0.54	0.604
log GDP	0.022	1.059	0.02	0.984
d1	-0.2541	0.1397	-1.82	0.106
d2	0.0401	0.1437	0.28	0.787

S = 0.1084 R-Sq = 71.8% R-Sq(adj) = 54.1%

Analysis of Variance

Source	DF	SS	MS	F	P
Regression	5	0.23899	0.04780	4.07	0.039
Residual Error	8	0.09395	0.01174		
Total	13	0.33294			

Source	DF	Seq SS
log Pi	1	0.07194
log Pc	1	0.00067
log GDP	1	0.11396
d1	1	0.05150
d2	1	0.00092

Unusual Observations

Obs	log Pi	log Q	Fit	SE Fit	Residual	St Resid
10	-0.142	4.6941	4.8860	0.0562	-0.1919	-2.07R
14	-0.190	4.9201	4.9201	0.1084	-0.0000	* X

R denotes an observation with a large standardized residual
X denotes an observation whose X value gives it large influence.

Durbin-Watson statistic = 2.47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์สมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

Regression Analysis: log Q versus log Pi, log Pc, log GDP, d1

```
The regression equation is
log Q = - 23.3 - 0.85 log Pi - 0.24 log Pc + 5.01 log GDP - 0.252 d1

Predictor         Coef      SE Coef           T         P
Constant       -23.28        12.43       -1.87     0.094
log Pi         -0.848        1.400       -0.61     0.559
log Pc         -0.239        1.441       -0.17     0.872
log GDP         5.014        1.837        2.73     0.023
d1           -0.25223      0.08115       -3.11     0.013

S = 0.09987     R-Sq = 74.5%     R-Sq(adj) = 63.2%

Analysis of Variance

Source            DF          SS          MS          F         P
Regression         4    0.262419    0.065605       6.58     0.009
Residual Error     9    0.089766    0.009974
Total             13    0.352185

Source       DF      Seq SS
log Pi        1    0.128846
log Pc        1    0.001041
log GDP       1    0.036172
d1            1    0.096359

Unusual Observations
Obs     log Pi       log Q        Fit      SE Fit    Residual    St Resid
  1       2.09      6.9859     7.1234      0.0845     -0.1375       -2.59R

R denotes an observation with a large standardized residual

Durbin-Watson statistic = 1.79
```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์สมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น (ไม่มีราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศฟิลิปปินส์ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา)

Regression Analysis: log Q versus log Pi, log GDP, d1

```
The regression equation is
log Q = - 24.4 - 1.07 log Pi + 5.17 log GDP - 0.247 d1

Predictor         Coef     SE Coef          T        P
Constant       -24.36       10.08      -2.42    0.036
log Pi         -1.0723      0.3591     -2.99    0.014
log GDP          5.171       1.499      3.45    0.006
d1           -0.24702     0.07111     -3.47    0.006

S = 0.09489     R-Sq = 74.4%     R-Sq(adj) = 66.8%

Analysis of Variance

Source            DF          SS          MS         F        P
Regression         3    0.262144    0.087381      9.70    0.003
Residual Error    10    0.090041    0.009004
Total             13    0.352185

Source       DF      Seq SS
log Pi        1    0.128846
log GDP       1    0.024645
d1            1    0.108652

Unusual Observations
Obs     log Pi      log Q        Fit      SE Fit    Residual    St Resid
  1       2.09     6.9859     7.1240      0.0803     -0.1381      -2.73R

R denotes an observation with a large standardized residual

Durbin-Watson statistic = 1.80
```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวในสมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวในสมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

ตารางผนวกที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวในสมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

Correlations

		LOGQ	LOGPI	LOGPC	LOGGDP	D1	D2
Pearson Correlation	LOGQ	1.000	-.465	-.314	-.692	-.832	-.174
	LOGPI	-.465	1.000	.740	.401	.449	.172
	LOGPC	-.314	.740	1.000	.460	.387	-.035
	LOGGDP	-.692	.401	.460	1.000	.875	.395
	D1	-.832	.449	.387	.875	1.000	.240
	D2	-.174	.172	-.035	.395	.240	1.000
Sig. (1-tailed)	LOGQ	.	.047	.137	.003	.000	.276
	LOGPI	.047	.	.001	.078	.053	.278
	LOGPC	.137	.001	.	.049	.086	.453
	LOGGDP	.003	.078	.049	.	.000	.081
	D1	.000	.053	.086	.000	.	.204
	D2	.276	.278	.453	.081	.204	.
N	LOGQ	14	14	14	14	14	14
	LOGPI	14	14	14	14	14	14
	LOGPC	14	14	14	14	14	14
	LOGGDP	14	14	14	14	14	14
	D1	14	14	14	14	14	14
	D2	14	14	14	14	14	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวในสมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

ตารางผนวกที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัวในสมการอุปสงค์การส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

Correlations

		LOGQJ	LOGPI	LOGPC	LOGGDP	D3
Pearson Correlation	LOGQJ	1.000	-.605	-.592	.515	-.010
	LOGPI	-.605	1.000	.950	-.464	-.397
	LOGPC	-.592	.950	1.000	-.637	-.564
	LOGGDP	.515	-.464	-.637	1.000	.688
	D1	-.010	-.397	-.564	.688	1.000
Sig. (1-tailed)	LOGQJ	.	.011	.013	.030	.487
	LOGPI	.011	.	.000	.047	.080
	LOGPC	.013	.000	.	.007	.018
	LOGGDP	.030	.047	.007	.	.003
	D1	.487	.080	.018	.003	.
N	LOGQJ	14	14	14	14	14
	LOGPI	14	14	14	14	14
	LOGPC	14	14	14	14	14
	LOGGDP	14	14	14	14	14
	D1	14	14	14	14	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้